

ELŐFIZETÉS ÁRA:
 Egész évre 6 ft.
 Félévre 3 ft.
 Negyedévre 1 ft 50 kr

Bérmentelen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

Készítők nem adnak vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

A szilártyában minden garmond sor díja 20 kr.

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN VÁRMEGYÉNEK HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

HÍRDETÉS DÍJA
 hivatalos hirdetésekéül:
 Minden sor után 1 kr.
 Azonfelül bélyeg 50 kr.

Kiemelt díszbetűk a körzettel ellátott hirdetésekéül természetesen minden négyzet centim. után 8 kr. számítatik.

Állandó hirdetésekéül kedvezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzügyi közlemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

József főherceg válasza.

József cs. és kir. főherceg, lovassági tábornok, a m. kir. honvédség főparancsnoka Alcsuthról, ez év január hó 10-iki kelettel, a következő választ intézte Zemplén-vármegye közönségéhez:

Zemplén vármegye közönsége a magyar királyi honvédség negyedszázados fennállásának évfordulója alkalmából mély hazafias érzelmektől áthatott üdvözléssel lepett meg, mely keblemben őszinte visszhangra talált.

Fogadja ezért Zemplén-vármegye közönsége legbensőbb, forró hálámat és legyen meggyőződve, hogy szíves figyelme, hazám és annak minden egyes része iránt táplált, szívem mélyében gyökerező ragaszkodásomat, ha lehet, még öregbítve fogja.

Ha a magyar királyi honvédségnek 25 év alatt tanúsított haladása Ő Császári és Apostoli Felsője, koronás Királyunk legfelsőbb meglegedését és hazánk bizalmát kiérdemelte: úgy köszönje ezt az ország saját fiainak; mert e haladás csakis tisztikarunk véghetetlen kötelességérzetének és buzgóságának, valamint a legénység kiváló jóakaratainak tulajdonítható, kiket mindnyájukat az ő magyar szellem és apáik legszebb erényei: tántoríthatatlan hűség királyunkhoz és lángoló hazaszeretet vezettek.

Ily viszonyok között Isten szent áldása sem maradhatott el intézményünkötől és kíséreti is fogja örökké!

Fogadja Zemplén-vármegye közönsége hálám ismétlése mellett benső ragaszkodásom kifejezését, melylyel maradok

József fhg.

TÁRCA.

Harmónia a házasságban.

A „Zemplén” számára írta:

Herzenberger Stefánia.

Gyakran az a kérdés ébred fel lelkünkben: mi az, ami az életet oly vonzóvá, a természetet oly csodássá, a szépet oly elragadóvá teszi?!

A felelet egyszerű. A harmónia. Igen! a harmonia, az isteni harmónia, mely minden szépek alapja!

Egy szép festmény-képet, szobrot, tájat, arcot, szóval mindent mi fenkolt és szép, a harmónia teszi tökéletessé. Meg van, meg kell lennie e harmóniának nemcsak a külső természet csodás szépségeiben, hanem társadalmi létünk erkölcsileg legszebb tényében, a boldog házasság életben is.

Mi is kell a házasság élet harmóniájához?

A házasság élet harmóniájához sok, igen sok kell; mert két egészen különböző, sőt talán ellentétes természettel, véralakkal, szokásokkal, neveléssel bíró lény tettenek kell a házasság életben egy szép egészség egybeolvadnia. És ez nem könnyű s nem is egy dolog a megteremtője. Lehet, hogy ép a lények különböző volta az oka,

Kis-sennyei

'Sennyey Lajos br.

S.-A.-Ujhely, 1894. Téli hó 24-én.

Ismét elhalt szabadságharcunk egy bajnoka, — még pedig a javából. Tegnap temették el Páczinban 'Sennyey Lajos báró ottani nagybirtokost, aki 1848-ban mint 19 éves tanuló sietett magát a haza szabadságáért feláldozni. — Mint sirja felett mondá Bajusz József 49-iki honvéd főhadnagy-bajtársunk, nagyon jellemzetes beszédében — a Rákóczi Ferenc szabadságért harcoló seregében vitézkedett 'Sennyey István tábornok ivadéka nem is tehetett másként.

Előbb ugyan a zempléni önkényes huszárokhoz sorakozott, de miután ezeket Deésnél szétugrasztották, — tapasztalván, hogy ujonnan alakult lovas csapat csak huzamosabb idő alatt gyakorolható be annyira, hogy ellenség előtt megállja helyét: a 6-ik, ugynevezett Württemberg-huszárezredhez ment át, a melynek a Lenkey János százados (utóbb tábornok) vezetése alatt Gácsországból felsőbb parancs nélkül — sőt annak ellenére betört százada már akkor is jó hírnevet szerzett.

A téli hadjárat alatt előbb Répásy Mihály, utóbb Aulich Lajos tdk. parancsnoksága alatti II-ik hadtestben a Tisza-Füred és Torok Szent-Miklós közti — látszólag — céltalan ide oda menetek alkalmával sokszor találkoztam a szép, kedves, mindenkitől megszeretett huszár-hadnaggyal. — E tulajdonát melynél fogva a ki csak egyszer is beszélt vele, a rajongásig megszerette holtanapjáig megtartá.

Ezredének egyik osztálya Komáromban maradván, ő a főhadssereggel Világosnál tette le a fegyvert.

A hadjárat lezajlása után, hi emlekeztem nem csal, be is volt az osztrák seregbe sorozva, a honnan kiszabadulván, Páczin ősi birtokán vount meg. Először 1854. vagy 55-ben találkoztam vele ismét.

Az u. n. oktoberi diploma alapján 1860. év végén vármegyénk alakuló és tisztválasztó közgyűlésén tevékeny részt vett, és az 1861-iki országgyűlésen, mint a bodrogközi (királyhelmezi) kerület képviselője, a határozati párt híve volt. — Szinte páratlan népszerűségénél fogva alig lehet kétség benne, hogy a későbbi országgyűlésekre is egyhangulag megválasztották volna: de ő többé nem akarta e díszes megbízást

hogy a házastársak között oly ritka a szép harmonia.

Édes anyanyelvünk oly szépen jelöli ki a nő helyét a házasságban, midőn azt mondjuk: feleség!

— Feleség!

Létezik-e ennél szebb szó, amely jobban kifejezné azt a helyet, melyet a társadalom a nőnek férje oldala mellett kijelölt? — Feleség: férjének mindenben fele; bánatában és örömeiben; jólétben és nyomorban fele részese, osztozója. A házasság a legszebb intézmény, ha a feleket a harmónia egy szép egészség, őket egymást kiegészítővé alkotja; de ép oly kínos helyzet lehet azokra nézve, kik között a harmónia nem létezik.

Pedig korunkban az ilyen házasságok nem a legritkébbak és ennek többnyire az oka, hogy a férfi nem feleséget, vagy nem a fentebbi értelemben vett feleséget keres, hanem főleg azt nézi; mit mond a telekkönyv? Lesz-e sok hozomány és pompás kelengye? A leány sem azt keresi, hogy kihez vonzódik szíve egész hevével, hanem azt nézi, hogy részt vehet-e majd férjhez menetele után is a bálékeken? Versenyezhet-e majd elegánciában ezután is barátjaival? Szóval aranyra vagy csak aranyat keres csak: ma az egész világ. Kivétel van: tisztelet adassék nekik.

A legtöbb férj, már házassága elején felkeresi a klubbot, kaszinót, ezeken a helyeken legénykori pajtásait és velük együtt legénykori szórakozásait is. Az asszonyt csak annyiba veszi,

elfogadni s ezentul szinte teljes visszavonultságban élt; még a vármegye közgyűlésein is csak igen ritkán jelent meg.

Midőn azon számos volt honvéd törzs- és főtiszt által kiállított nyilatkozatot, a mely szerint a Görgeire emelt honarútlási vádat méltatlannak mondják, és azon meggyőződésüket fejezik ki, hogy Görgei hazáját a hadjárat utolsó napjáig becsületesen és lelkesen szolgált — (velem együtt) minden habozás nélkül készségesen aláírta: igen érdekesen beszélte el a világosi haditanács lefolyását, a melynek csaknem egyhangu határozatából tétet le seregével Görgei a fegyvert. Még ez alkalommal is kigyuladt arcán a honvéd sereg és vezére iránti lelkesedés lángja.

A még csak 65-ik élet évét élő, dalásis termetű ember egészsége a legközelebbi hetekben megtört, s néhány napi betegsége e f. hó 21-én a reggeli órákban kiragadta őt közülünk, s velem együtt igen sokan szeretett, felejthetetlen kedves barátunkat vesztettük el.

Soraimat azon szavakkal rekesztem be, melyekkel Bajusz József volt főhadnagy-bajtársunk a sírnál mondott beszédét, hogy hazánkat az ő halálával ért veszteségért kárpótolja fiaiban.

Matolai Etele.

Betegségének utolsó napjaiban a leverő bánat, majd a biztató remény között átélt azon nyomasztó nyugtalanság, mely egy természeti adományokban gazdag életért édes mindnyájunk valóját eltöltte: egy öntudatlan aléltóság merült el a gyászhir hallatára, hogy 'Sennyey Lajos báró a Bodrogköz, a szenvedő emberiség közös édesatyja — nincs többé. A veszteség keserve idő, hosszú idők multával sem lesz képes atmenni, abba a lelkiállapotba, amit úgy nevezünk: *megnyugvás*.

Néhány pillanatot szentelve e lapok hasábjain emlékeztetének, — nem céloz életrajzi adatainak közlése; hiszen akik közelebről ismerik, akik látva őt, önkénytelenül érezték a szeretetnek, a vonzalomnak azt a hatalmát, amelynek rugóját, mozgató erejét nem a születéssel járó előjogok, hanem az emberileg érző szívnek erkölcsi fensőbbiségei képezik: azok bizonyára tudni fogják, hogy életének minden egyes mozzanatánál nemes szívből merítette saját erkölcsi törvényeit. Eletrajzának összes adatai a *jótelemények* hosszú, földi salaktól mentes lánczemeiből fűződnek össze!

Elvonulva a közélet s világ zajától, forrón szeretett családjá körében kizárólag ennek, s gazdaságának élt. De azon érzékeny jó indulat,

mint egy szép játékszert és egy cseppet sem kíváncsi felesége lelkiéletére, gondolkodásmódjára. Elfelejt, hogy annak a gyöngéd lénynek, kit a sors társul rendelt melléje s aki arra van hivatva, hogy majdan letörölje homlokáról a fíradtság verejtékét és megédesítse, felvidítsa életének alkonyát, hogy e lénynek lelke és szíve van.

A legtöbb férfi azt hiszi, hogy ha az asszonynak van szép ruhája, meleg szobája és gond nélkül való élete, hát tökéletesen meg lehet ezekkel is meg az életével is elégedve. A testi élet fenntartására elég is ez; csakhogy a lélek, a szív ilyen gondolkozásu férj mellett egészen eltompul és a szép harmonia soha sem fogja őket egy tökéletes egészség alkotni. Ilyen házasságban a fiatal kis asszonyka eleinte gondolataival társalog; egy darabig talán busul is; de csak egy darabig; mert azután ő is iparkodni fog, hogy minél szebben öltözzék, minél gyakrabban járjon társaságba, szórakozni. Az ilyen házasság tüzhelye rövid idő múlva oly rideggé válik, hogy végre saját házuknak lesznek vendégei.

Dé ha tovább is így folytatom, a teremtes urai mind ellenségeimmé válnak. S vajon miért? Egy kis félreértésért!

Mert hát nem kívánjuk mi a férfiaktól, hogy sohase járjanak társaságba, klubba, kávéházba, járjanak, de módjával ritkán, ünnepnapokon. Azt se lehet kívánni, hogy egy szép fiatal asszonyka örökké a négy fal közzé zárja magát, főzzön, takarítson és forgassa az olvasót. Oh, nem! Szórakoz-

amivel szívvilágának kiapadhatlan kincseit, az emberiség közös osztályrészeül tekintve, minden egyes ember iránt viseltetett: részesevé tévé őt embertársai minden örömeinek s bánatának, s szelid kedélyének zavartalan csendjében boldog igazán csak akkor volt — ha jót tehetett!

Jótéteményeinek hosszú sorozatával ölelte szívére kedves Bodrogkőzét! — Szívvilágának eltitkolhatatlan eleven öntudata, a lelki valókonság természetes hajlamaival karolta át a természetszerű emberi érzéseket!... s osztva minden ember gondjában: nemesen érő szíve, szabad akarata soha sem hajtolt meg az osztályi s felekezeti tekintetek igája alatt!

Ily életnek kellett, váratlanul, végzetünk elenallhatatlan hatalma alatt elpusztulnia!

S midőn ott... a még lakatlan s reá néma csendben várakozó „Harasztoson” — a mult év őszén, borús érzelmektől elfogódva, sirjánul szerett neje előtt önmaga által kijelölt helyen utolsó rögtöt dobott koporsójára a hálás kegyelet érzelmé: a gyászoló közönség megszentelt fájdalomának vértanúságával tön bizonyosított arról: hogy a szírijság azon utófénye, mely az ily tiszt, szenvedélytől mentes szellemnek nemes arcát a késő utókorig fenntartja, nem halt ki, de élni s ragyogni fog továbbra is, itt a Bodrogkőzön, a Lajos báró utódaiban!...

Bencsik István.

Temetése a váratlanul elhunyt közszeretettű főurnak, kit a Bodrogkőz nagya és apraja „Lajos báró”-nak nevezett s mindig a legnagyobb tisztelettel említette nevét, f. hó 23-án volt a páczi kastély parkjából, melyet a legtöbbször vidékről is oda özlönő halotti gyülekezet népesített be. A legáltalánosbb részvét kísérte a nemes bárót örök nyugalma helyére.

Honvéd-bajtársai részéről Bajusz József id. mondott megindító sirbeszédet, mely így hangzik:

Tisztelt közönség!

A Zemplén-megyei 48-as honvéd egyesület képviselőjében, e nagy veszteség felett érzett fájdalomtól leverten, jelenünk meg nehaz i. b. báró Sennyei Lajos bajtársunk ravatalánál, aki velünk az 1848/49-iki magyar szabadságharcot végig küzdötte és a Zemplén-megyei 48-as honvédség törzskönyvében: mint a komáromi vár kapitulációjáig (feladásáig) szolgált Württemberg huszár-százados van igazolva.

Ha igaz az, hogy: „a nagy jellemek a veszedelem perceiben szoktak kitűnni” — elhunyt bajtársunk már a komáromi fegyverletételkor kitűnt humanus és ötlet egész életén embertársai fölé emelt jellemvonásával.

Mint egykor idéztünk, úgy ő is, nem magára, hanem veszedelmében forgó bajtársaira gondolt elsősorban is, akik, mint 48 előtt szolgált katonák, kezökben a komáromi menedékhelyre, nem tudtak mihez fogni.

Azokat hozta ő magával ezen ódon kastélynak menedékhelyét nyújtó falai közé, a hol őtet egy szerető édes anyja és egy jó testvér tart karokkal fogadtak.

S hogy bujdosó bajtársait a győzőként szerepelt tényleges hatalom üldözése elől megmenthesse, egyik bajtársát kinevezte vivó, másikat lovaszmasterévé, — és így tovább...

Akkor tette ezt, a mikor a hazát szeretni, bajtársakat rejtegetni egyértelmű volt a biztos halál és üdözteség.

Es mikor a győző fél (?) kitombolta magát, a mikor már az osztrak bosszuszomját kielégítette és bajtársai ezen menedékhelyből kiszállhattak, akkor sem bocsátotta el őket pusztá kézzel, hanem mindnyájukat jó étbe helyezte... mint joletbe helyezte e községet,

zék, mulasson ő is, de szintén csak módjával és csak akkor, amikor már férjének egy kedves, jó, kényelmes otthon alkotott, mely elfeledtetni vele a legénykori jó pajtások társaságát és feltűnően érezeti a rideg mult és a meleg jelen közt föltartult különbséget.

Csodálatos, hogy némely asszonyka mennyire hiú arra, hogy minél több hódítással dicsekedhessen; de egy férfi szívére allandóan, egy egész életre lekötni, és magához láncolni, nem tartja érdemesnek! Pedg milyen könnyű volna egy fiatal leánykának, (majdan a szonynak) férje szívére örökre lebilincselni! A természet megadta fiatalságában, szépségében a bűvészt szereket, csak tudjon velük bánni és érezzen ragaszkodást, tiszta, őszinte vonalmat férje iránt.

A nőnek jutott a „nagy mindenségben” a legszebb, bár legnehezebb, de egyszersmind leg-haladatosabb feladat és az a családi tűzhely megalapítása és fenntartása.

Bizony sok, sok tapasztalat szükséges e kis királyság kormányzásához! De ha ügyes kezek, helyes tapintattal vezetik a kormányt: a legnagyobb örömet és megelégedést érezi az asszony. Azonban a leghatalmasabb uralkodó sem kockáztat annyit, ha a kormánypálcát rosszul forgatja, mint azok, kik családi tűzhelyüket helytelenül kormányozzák. Amaz trónját veszítheti; míg mi

e vidék földnépét mindannyiszor, valahányszor a Bodrogkőz elemi csapás pusztította

Tehát mi nem csak azért jelentünk meg e ravatalnál, hogy tisztelt és forrón szeretett bajtársunktól végbúcsút vegyünk és emléket megtszítel'ük, hanem azért is, hogy eszébe juttassuk e mai világnak és reá ma'assunk a volt jobbagvok szabad gyermekei előtt e nagy halottra:

Ime egy fő ur, aki minden ízében magyar volt; aki hazája iránti kötelességét híven teljesítette; aki jobbagyait a hűbériség kötelékeiből felszabadította, aztán karddal védelmezte a nép érdekében alkotott 48 i törvényeket!

Ime egy valódi igaz hazafi, a ki nem ingadozott meg harcolni az igazak harcát; — aki híven szolgált a nemzete ügyét, és soha semmiféle jutalmat, adományt és hivatalt nem vart és nem kapott.

„A sasok csak sasokat nemzenek.”

„Ugrás a természetben nincs.”

A Rákóczi táborában szolgált Sennyei István kuruc-generálisnak csak ilyen unokája lehetett, mert: „a jó vér vízzé nem változik soha.”

Elhunyt bajtársunk a legnehezebb időkben sem bókolt az idegen hatalomnak; a jótékony-ságnak, kedves családjának, a nagy világtól visszavouulva élt, de tekintetét folytonosan az elárult Haza szent képe felé fordítva fohászzkodott a költővel:

„Óh! én szeretlek néma bánatodban
Hazám! szeretlek könyeid között,
Égön szeretlek özeveg fátolodban,
Nehéz keserved melybe öltözött...
— Az ég tudja csak mennyit vesztettem én!
— Él még a sir felett is egy remény!!!...”

Áldott jósa, lovagias természetű, leereszkedő barátságos közlekenysége általánosan tiszteltté és szerettté tették őtet, s ez a környék ez a földnép, kikkel annyi jótéteményét éreztet'e, ez a nép, akit száz nagy bajában soha el nem hagyott — a kozatyát, a haza egy lúfiút vesztette el; mert ő a szegénynek atyja, a bánatnak vigasza, a hazának fénylő csillaga volt!...

Áldott legyen emlékezete!

Legyen megáldva e hely, melyben örök nyugalmat talál!...

Isten vigasztalja övéit, — imádozt magyar hazánkat pedig kárpótolja gyermekeiben!...

A család részéről kiadott gyászos jelentés így szól: özv. báró Sennyei Lajosné, született báró Vécsey Erzsébet esilagkereszties hölgy ugy saját, mint gyermekei: Elza, férjezett gróf Forgách Lászlóné és ennek férje gróf Forgách László; István országgyűlési képviselő; Miklós és neje született Klobusiczky Irma és fiok István; Maria özv. gróf Forgách Sándorné és leánya Erzsébet; Ilona férjezett gróf Teleky Gyulané és férje gróf Teleky Gyula, gyermekei: Ilona és Sándor; — végre: Melánie; továbbá: özv. gróf Vay Danilné született báró Sennyei Amalia, és báró Sennyei Barta, sógornei ugy nem különben a számos rokonság nevében is mély fájdalommal tudatja, hogy forrón szeretett férje Kis sennyei Sennyei Lajos báró, 1848. évi volt honvéd huszár-főhadnagy s a k. helmetzi választó kerületnek 1861. évi volt országgyűlési képviselője, f. évi január hó 21-én reggel 8 órakor, életének 64 ik, boldog házassá-gának 38-ik évében a halotti szentségek ajtatos felvétele után jobblétre szenderült. A boldogult földi maradványai kedden f. hó 23 án délelőtt 10 órakor fognak Pácziiban beszenteltetni s ugyanott örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent-

elviszítjük egész életünk boldogságát. Szükséges tehát, hogy a nő is helyesen fogja fel minden tekintetben hivatásának célját.

Mert ha a nő némi olvasottsággal bír, ért egy kissé a zenéhez, idegen nyelveket tanult és fogalmával bír a szép művészeteknek: méltóságán alulállónak tartja a háztartás prózai részével is foglalkozni. Soknak derogál a kamrába járni, a nagy mosás után nézni, esetleg még főzni is. Az ilyeneknek az a nézetük, hogy ok, akik Beethoven-t leánykorukban kívülről játszották, csak nem ereszkedhetnek le annyira most, mint fiatal asszonykák, hogy ugyanazt a klasszikus zenét művelő kézzel megkavarják a rántást. Bizony, pedig annak is meg kell lenni! A házasságban a poézisnak mindig karoltva kell járni a prózával; mert az asszony-nak nem az a feladata, hogy minél nagyobb művésznő legyen; hanem, hogy mint jó házi-asszony, házat rendben tartsa és férjének kényelmes otthonat alkosson.

Ezzel nem azt mondom, hogy a nő ne olvasson, ne zenéljen; sőt inkább: foglalkozzék a nő mindennel a mi szép, jó és nemes.

Helyes beosztás mellett könnyű lesz mindennek megfelelni.

Mennyi élvezetes, kellemes órát szerezhet egy ilyen asszonyka férjének?! Az unalom ily nő társaságában sohasem fészkelheti be magát a csa-

mise áldozat f. hó 26-án fog a kegyuri templomokban a mindenhatóknak bemutattni. Páczi. 1894. január 21-én. Aldás és béke a drága feledhetetlen poraira!

Vármegyei ügyek.

A Tokaj-Hegyalja szőlőinek felújítása ügyében nevezetes lépésnek tartjuk, hogy t. vármegyénk állandó közigazdasági bizottsága a Tokaj-Hegyalja szőlőgazdaközönségén érdekeben Bethlen András gr. földművelésügyi kir. miniszterhez azt a nagyszabásu emlékiratot intézte, melyet lapunk mai számának Hivatalos Rész-e egész terjedelemben hoz, s mely emlékiratra innen is felkérjük t. olvasóközönségünk figyelmét. Valóban mély hálára érezheti magát lekötelezve egész Tokaj-Hagyaljánk az emlékirat értelmi szerzőivel szemben, kiknek az emlékiratban kifejtett intencióival legjobb meggyőződése szerint is bizonyosan egyetért. Csak kedves kötelességet vélünk teljesíteni, midőn az emlékirat szerzőinek: szeretett főispánunk Molnár István ömeltóságának, Mailáth József gróf elnöknek és Koszicsky Vik-tornak, mint a közigazdasági bizottság szakelőadó-jának fáradhatatlan ügybuzgóságukért az érdekeltnagyközönség nevében halás elosmeréssel adózunk. Örömmel is teszszük ezt és örömlünk nagyban fokozódik, mert megtudtuk, hogy főispánunk ömeltósága, ha közülmények ugy kívánnak, személyesen is kész lenne közbenjárni a Tokaj-Hegyalja szőlőinek felújítása érdekében.

A difteritisz elfojtása érdekében. A belügyi kir. miniszter, főispánunk ömeltóságának előterjesztésére megengedte, hogy a vármegyénk némely községében az utóbbi időben járványszerűleg fellépett roncsoló toroklob (difteritisz) tovaterjedésének megakadályozása céljából a törvényhatósági járványbizottságnak a kolera ellen oly sikeresen alkalmazott és a 1903/1893. számú körendeletben tüzetesen leirt eljárásnak szabályai alkalmaz-tassanak. Az idézett körendelet lapunk mult évi 37-ik számának Hivatalos Rész-e-ben jelent meg, de küön fuzetek formájában is szétosztották annak idejében a községek eljárlói között. A körendletben megirt védekezésre vonatkozó leg-szigorubb utasítások a kényszer-gyógyításra, a cse-ndőr vagy katonai karhatalom alkalmazására, a beteg elkülönítésére, a kényszerfertőtlenítésre, valamint jár-ványorvosok kirendelésére vonatkoznak. — A védeke-zésnek ez a módszere legutóbb kitűnő eredménnyel járt Trauczonfalva községben, hol a t. vár-megye alispánja által járványorvosul alkalmazott Kondor Miksa dr., s-pataki gyakorló orvosnak sikerült a difteritisz tovaterjedését meggátolni. — Ami sikerült itt, sikerülni fog masutt is, ha a rendszabályok lelkiösmeretes pontosságal fogana-tosítottatnak; és hogy foganatossítottanak is: arra a közegészségügy őrci, kint is bent is, kiváló fi-gyelmet fognak fordítani.

Hírek a nagyvilágból.

II. Vilmos, német császár és Bismarck her-cceg egymás iránt kölcsönösen kiengesztelődtek. A berliniek Bismarck herceget, most, hogy a császár születésnapján a kiralyi palotának volt kedves vendége és lakója, egetverő lelkesedéssel unnepeleék. — Az unoka (II. Vilmos) avval, hogy békejobbot nyújtott Bismarck hg.-nek, méltónak mutatta magát dicsőemlékü nagyatyjára (I. Vil-mosra) ki egykor, midőn Bismarck elbocsátást kérte, azt irta a herceg folyamodására: Minket csak a halál választhat el.

Folytatás a mellékleten.

ládi élet szentélyébe és a férj sohasem fog oly szórakozást keresni, mely a szép harmóniába dis-harmoniat hozhatna.

Disharmonia?! a házasságban?!

Lehetséges az?

Bizony lehetséges, még pedig nem is oly ritka jelenség. Disharmonia a házasságban egészen hasonlít a nyári zivatart megelőző feltornyosuló felhőkhöz. Eleinte a felhők csak vést jóslóan, Damokles kardjaként függnek fejünk fölött és fenyegetik házitűzhelyünk nyugalomát, de lassan lassan mind-mind tömörebbekké, nehezebbekké válnak, míg végre fejünkre zúdul a zivatar. Azonban miként a zivatar után üdöd a levegő: tisztultab-bak az eszmék és nézetek is a házasságban és egy kibékülés a régi boldogságot teremti újra meg. Csakhogy az ilyen zivatartok vajmi ritkák legye-nek ám és soha se váljanak oly viharokká, melyek vést és pusztulást okozhatnak.

Engedjék meg tisztelt olvasóim, hogy ezek után az előzmények után két kis rajzot mu-tassak be, mely két fiatal házaspárt ábrázol. Mindkét asszonyka művelt, okos; mindkét férj gyöngéd és figyelmes és mégis milyen különbség! Melyik halad közülök a helyesebb uton: azt majd itéljék meg önök.

(Vége köv.)

Melléklet a „Zemplén“ 4-ik számához.

A magyar bor Berlinben. Általánosan ismeretes az a kiterjedt hamisítás, mit a magyar borok neveivel Németországban, különösen pedig Berlinben már rég óta egészen rendszeresen üznek. Tudvalevő dolog, ugyanis, hogy a német birodalomban mindenütt elterjedt *Medicinal Tokayer* elnevezés alatt mindenféle silány italokat árusítanak, melyekben legtöbbször egyetlen egy csepp tokaji, sőt egyáltalán más magyar bor sincs. Egynemely szaklap most azt az örömdetes hírt közli, hogy e visszaélések megszüntetése végett a berlini gyógyszerész egyesület elhatározta, hogy jövőre a gyógyítás céljaira igényelt magyar borokat teljesen megbízható forrásokból közösen fogják beszerezni és az összes berlini patikákban egyöntetűen kiállított palackokban fogják forgalomba hozni.

Szerbiában, hol a valságos helyzet e napokban tetőpontját érte el, s emiatt *Milán* (ex-király is (bár törvény tiltja) Belgradba érkezett, sikerült helyreállítani az ország nyugalomát. A végelgyengülésben kimult *Gruics*-minisztérium helylyét a pártion kívül álló *Simics* kormány foglalta el. Bizonyosra veszik, hogy az új kormány napjai meg vannak számlálva és hogy *Sándor* király trónja erősen ingadozik.

Hirek az országból.

Udvari vaeaszat. A szent jakabi és hrászti erdőket tartott udvari vadászat igen fényesen sikerült. Esett összesen 516 db. vad és pedig 7 vadpulyka, 289 fácán, 220 db. nyul. Ófelsége a király maga lőtt: 3 vadpulykát, 104 db. fácánt és 24 nyulat. Ófelsége a vadászatot láthatólag kitünően érezte magát s megelégedésének több ízben is adott kifejezést.

A „Hunyady László“ c. operának, a magyar drámai zeneirodalom örökbecsű remekének 50 éves jubileumát tegnap ünnepelte meg a m. kir. operaház. *Erkel* Ferencnek, a dalmű fenkölt szellemű szerzőjének mellszobrát az intézet összes személyzetének jelenlétében megkoszorúzták, miközben az énekkar a *Himmusz*-t énekelte.

Hieronym Károly belügyminiszter jelenleg egy igen üdvös dolgon fáradozik, a mennyiben hozzáfogott az egészségre ártalmas orvosságoknak a patikákból leendő kitiltásához.

A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló törvényjavaslatot, melynek feszült érdeklődésel néz elébe az ország gazdaközönsége, már tárgyalás alá vette a képviselőház.

Színház.

A szini évad utolsóelőtti hete meglehetősen lánghán folyt. A hét műsora bár változatos, de remélt vonzóerőt a közönségre gyakorolni képes nem volt. Volt módunk újdonságokat látni és hallani, voltak dicsegetre méltó előadások is. Sőt vendégszereplés híjjával sem mult el a hét. A vendég fellépése alkalmával telt meg a ház, amely esemény (mert megvallva az igazat a telt ház esemény számba megy) az általános érdeklődésnek tudható be. Az elragadó zenéjű *Madarász* operett jó híre még mindig képes telt házat csinálni, míg a *Szellő Judit* és *Bubos paesirta* újdonságok csaknem hidegen hagyták a közönséget.

Három, négy előadás marad még hátra a melyek után a társulat Nyiregyházára megy, az ujjonnan épült színház megnyitására. -- Minden esetre kárpótlást nyer *Dobó* az esetleges veszteségeikért, melyeket itt is pótolhat még egy tavaszi, vagy őszi évad. A hátra lévő napokon ugyancsak újdonságok kerülnek színre, az eddig megszokott jó előadásokban.

Szombaton jan. 20-án. *Madarász* Zeller kiváló zenéjű operettje, *Halmi* (Hennefeld) Hedvig k. a. a budapesti m. kir. zene és színművészeti akadémia végzett növendékének vendégfellépésével ment. A vendég *Mária* szerepében mutatta be magát. Megjelenésével tisztelőitől zajos ovációban részesült s egy csinos koszorút is kapott. Első jeleneteiben ha zsenben tartotta is egy kissé a megilletődés, de játékból azonnal kitűnt, hogy ambiciózus alaposan képzett előadóval állunk szemben, birtokában van oly jó tulajdonságoknak, melyek az esetleges gyakorlattal biztos sikerekre jogosíthatják fel. Van határozott felfogása, alakítani tud, a színpadi helyzetek felismerésére érzékkel bír. Hangja a magasabb skálákban tisztán cseng, hiszen fejezi ki az érzelmeket, sőt biztosabban váltakozik, mint a közép regiszterekben, hol gyöngyévé válik és sajátos szint ölt magára. *Szigeti* Lujza (Postás Milka) elemében volt, alakítása és éneke egész estén át lekötve tartotta a közönség figyelmét. *Dobó* (Csörsz) sikerült alakot mutatott be, míg *Boronkai* és *Nagy Gyula* (Szaniszló és Ádám) nem voltak hangjuknál, bágyadság vett erőt azon, hanem játékkukkal tetszettek.

Vasárnap, jan. 21-én, két előadás volt. Délután *Tötlegény Amerikában* vagy *utazás Csikágóba*, látványos bohózat — alkalmas volt a délutáni közönség mulattatására. Este *Szellő Judit* Pintér Imre népsziműve. Hogy az előadás, habár kerek egybevágó volt, nagy hatást nem keltett, a műrovására jegyzendő. Csak a rég ősmert tipikus alakokkal találkozunk benne, egy árva, kinek sorsa mostoha, a szerető és az urfi. A szereplők mindenike érvényesítette magát, feladatának megfelelt úgy az egyik, mint a másik.

Hétfőn, jan. 22-én, *A dolovai nábob leánya* Herczegh határos sziműve. *Kresz* Irma (Jób Vilma) e szerepében csak megerősítette a róla táplált jó véleményünket. Játékának jellemző sajátosságai a jó felfogás, mértékletes érzelmesség, minden kifejezésében erő, biztosság, ezekhez járul mint szükséges kellék csinos alakja, csupán szemének ad erősebb mozgást mi pedig csak a borzalom kifejezéseivel állhat jól. *Lomniczy* (Tarján) benne találta magát szerepében, játékanak volt hatása, kifogástalan katona és ilyen udvarló is volt. *Csőhádné* (Domaházy) jóleső könnyedséggel, *Mihályfi* Juliska (Szentirmayné) sok szeretetreméltósággal játszott, s a közreműködők mindannyian sikerrel mérköztek az erőt próbára tevő szerep nehézségeivel.

Kedden, január 23-án, *Angót* c. operett volt színen. *Clairville*, *Siraudia* és *Konnigs* ezen mindig kellemes és lendületes zenéjű operettje. — A címszerepben *Szigethy* Lujza az ő tőle megszokott kedvességgel a jelenlévő közönséget gyakran ragadta magával. *Lange* k. a. szerepében *Káldi* Mariska igen szépen o'dotta meg kissé nehéz szerepét, s eleganciával, könnyed játékkal, kissé talán nagyon egzotikus toaletjével erősen hozzájárult az est sikeréhez. Az előadásnak kétségtelenül legkedvezőbb mozzanata azon duett volt, a melyet *Káldi* Mariska és *Szigethy* Lujza a második felvonás során énekeltek, s melyet a jelenlévő, számban nem nagy, de lelkesült közönség nyilt színen zajos tetszéssel fogadott. *Nagy Gyula* (Ange Pitou), *Németh* János ifj. (Larivaudière), *Hegyessy* (Pomponnet) biztos játékkukkal mind egy-egy tényező annak, hogy ezt az előadást bátran sorozhatjuk az évadban produkált egyik legsikerültebb előadásnak.

Szerdan, jan. 24-én, a *Bubos paesirta* Wildenbruch sziműve. Ezen darab szülőföldjén mint szimű kerül előadásra, de a budapesti népszínházban zenerészletekkel bővítették ki. *Dobó* is mint sziművet hozta színre. Egészen új a darab tárgya, a munkás-kérdést tárgyalja, ha nem is a mai felfogás szerint, de célja van. Ha egyes helyeie a szeméremet nem juttatnánk eszünkbe, műsordarabnak moadhatnánk itt a vidéken is. Annak megemlése után, hogy *Kresz* Irma (Juliana) *Mihályfi* Juliska (Lini) elismeréssel működtek, ki kell emelnünk *Németh* ifj. (Schmalenbach) játékát, ki a békétlenkedő, vagyon után törő szociálistát élethíven jellemezte és sikerrel mutatta be. A siker részesei lettek a többi szereplők is.

Csütörtökön, jan. 25-én *Orfeusz a pokolban* négy felvonásos operettet adták. *Offenbach* Jakab ez örök szép zenéjű darabja nagy számu közönséget vonzott a színházba. Az előadás különben meg is érdemelte, hogy sokan nézzék, mert úgy az egyes szereplők, mint a kórus, a jól vezényelt zenekarral együtt reaszolgált az elismerésre, ami sűrű tapsokban nyilvánult. Jó intonációval énekel *Szigethy* Lujza Euridike szerepében. Szép volt az istenek közül *Diána* (*Káldi* Mariska), ki nemcsak hangjával, hanem már megjelenésével is tetszést aratott. Melléje sorakoznak *Vénusz* (*Kresz* Irma), *Ámor* (L. *Mihályfi* Juliska) és *A közvélemény* (*Priel* Kornélia ifj.) *Ariszteusz-Plutó* (*Németh* János id.) jó volt, nemkülönben *Orfeusz* (*Nagy Gyula*) is, ki ez estén a szokottnal tisztábban, csengő hangon énekel. *Stix* *Jankó* (*Hegyessy* Gyula) pompás kacagató figura volt és ismét meggyőzőt arról, hogy a társaságnak legjobb komikus.

Pénteken, jan. 26-án, *A kis molnárné* eredeti operett 3 felvonásban, fél helyárrakkal, ugynevezett zónaelőadásban. — A megtelt ház talán a jó operett hírének tulajdonítható, de az előadás bizony olyan volt, mintha megkülömböztetett lett volna a többi jótól. Azok is, kiknél megszoktuk a sikeres közreműködést, ebben a darabban nem emelkedtek oda, hol előnyös tulajdonaik kifejezésre jutottak volna. Egy pár énekszám kivételével bizonytalanság, hidegség uralta az előadás menetét s ha volt is derűtség, vagy taps, az csak a szereplő saját személyének szólhatott. Különben, mint halljuk, tobben betegek, s ezért a szereposztás is megváltozott erre az előadásra. De kétségtelen az is, hogy majd mindennap énekes darabot adni a hideg színházban nem lehet anélkül, hogy a hang előnyének rovására ne essék.

Tegnap szombaton *As ember tragédiája* Madách reneke, általános bérlét szünetben. — th.

Megemlítjük még, hogy a társulat primadonnájának, *Káldi* Mariskának, f. hó 29-én, hétfőn jutalomjátéka lesz. A *Nebánsvirág* híres és kedves operett fog színre kerülni, a címszerepben *Káldi*

val. A jutalmazandó nem szorult reklámra és dicsegetésre. A rövid szini szezon alatt, ha föllépett, mindannyiszor tanujelét adta hivatottságának, ami, párosulva kedvességével, a közönség vonzalmát és rokonszenvét a maga számára teljesen biztosította. Bizvást látjuk tehát, hogy ez általános szimpátia színházlátogató közönségünk részéről a holnapi előadásra meggyőzően fog nyilvánulni.

Különfélék.

(Kalikó-bál.) A vármegyeháza termeiben, a folyó évi február hó 6-án jótékony célra rendezendő kalikó-bálnak a „Zemplén“ könyvnyomtató műintézetében készült izléses meghívóit e hét folyamán már széjjel küldötték. E bál iránt a közhangulat, úgy tudjuk, nagyon kedvező, mert a készülődésekből biztosan várható, hogy azon az éjjelen nemcsak Ujhely, hanem a vidék előkelőségének és hölgyvilágának is találkozóhelye lesz a vármegyeháza. — Ebből az alkalomból a rendezőség fölkért minket annak a kijelentésére, hogy a kalikó dominóhoz szükséges vászon *Schön* Sándor kereskedésében kapható s ugyanott a dominó elkészítését is fölvállalják. — Karzatjegyek, melyek csak korlátolt számban állottak rendelkezésre, mint értesülünk, már mind előjegyzésbe vétettek.

(Városi ügyek.) A városi képviselőtestület legutóbb tartott közgyűlésén a jogügyi bizottság bemutatta *Braun* Józstf vállalkozóval az utcák burkolása iránt megkötött szerződésre vonatkozó véleményes jelentését, melynek alapján a testület a szerződést elfogadta és jóváhagyta. A mennyiben pedig a miskolcz-gerendai államútnak mielőbb eszközlendő kiköveztetését felsőbb helyről a kövezeti vámszedésijog fölfüggesztésének terhe alatt sürgetik, ennél fogva kimondta a képviselőtestület, hogy ezen határozata csak birtokon kívül felebebezhető. — A tarzali vincellérképző igazgatóságának átírata következtén elhatározta a képviselőtestület, hogy a mennyiben a filokseratőr elpusztított s újra telepítendő szőlőhegyeken a hegyrendőrség szervezése közrendészeti, továbbá közbiztonsági szempontból is mellőzhető és haszthatatlan, immár az új mezőrendőrségi törvény megalkotása előtt is hajlandó a hegymesteri állást rendszeresíteni, azzal a föltétellel, ha a földmivelési minisztérium az állás fenntartásának költségéhez legalább fele részben hozzájárul. E végből a minisztériumhoz feliratot intéztek.

(Eljegyzés.) *Polányi Gyula*, árvaszéki ülnök tisztelt barátunk, lapunknak is jeles munkatársa, Varannón e napokban váltott jegyet *Hunyor Emma* kisasszonnyal, Hunyor Sándor kir. törvényészéki elnök nővérével, *Püzesséry* György főszolgabíró kedves sógornőjével. — Szívvel gratulálunk!

(Halálozások.) A következő gyászjelentéseket kaptuk: Horváth Zsigmond mint testvér és neje Zauner Modesta mint sógornő, egy ezek fia Horváth Vince és József, mély bánattal jelentik szeretett nővére sógornője illetve nagynénjüknek *grizsányi és szent-andrási Horváth Julia*, Halli alapítványi hölgynek, a gyöngyösi jótékony nőgyesület elnökének, 1894. évi január 20-án történt csendes elhunytát. — A Gyöngyösön megjelenő *Hévesmegyei Lapok* nak jan. 21-iki száma így ír a közrészvételt keltett haláleset alkalmából: „Egy erényekben gazdag és a jótékony terén rendkívül nagy érdemeket szerzett, mindenki által nagy tiszteletben tartott matróna, *Horváth Julia*, a gyöngyösi jótékony nőgyesületnek hervadhatatlan érdemeket szerzett elnöknője költözött el tőlünk egy jobb hazába. A megboldogult csak a jótékonyaságnak szentelte egész életét és sok árva és szegény hullat ravatalára szívből fakadó igaz könyeket. A jótékony nőgyesület e haláleset miatt szombatra kitűzött bálját bizonytalan időre elhalasztotta. — Horváth József várm. tb. főjegyző s I. aljegyző, tisztelt barátunk, szeretett nagynénjét gyászolja az elhunyt örökben. Áldás és béke hamvaira! — Parasznai *Rács Beniamin*, Sárospatak város nyugalmazott jegyzője, volt 1848—49-iki IX. zászlóaljbeli honvéd-örrmester, s kozbirtokos S.-Patakon f. évi január hó 20-án, életének 67-ik évében, tüdővész daganatban elhunyt. A boldogultnak hült tetemét f. hó 21-én d. u. 3 órakor kísérték ki nagy részvéttel Sárospatakon az ev. ref. temetőbe. — Béke lengjen porai felett! — *Horváth* Endre orvos neje, szül. Fodor Laura, Meránban rövid szenvedés után meghalt. Holttestét haza szállították Ujhelybe és itt f. hó 24-én a rk. temetőben tették örök nyugalomra.

(A jégünnepség elhalasztva.) A ma délutánra tervezett jégünnepséget, minthogy megtartását a kedvezőtlen idő nem engedi, febr. 2-ára, esetleg 4-ére elhalasztotta az ujhelyi korcsolyázok egyesülete.

(Hibaigazítás.) Tévedéssel irtuk, hogy az ujhelyi iparosok önképző egyesületének batyubálja febr. 14-én lesz. Nem akkor, de febr. 4-én (*negyedikén*) a városi színházban.

(+ 12 R^o) Ujság számba megy, hogy a mult csütörtökön déiben 12 fokos meleget muta-

ott R. szerint a hőmérő. Tegnap is, tegnap előtt s olvadt. Ha még pár napig így tart a Bodrog jege megindul.

(Uj lelkész.) *Lyachovich* János, új helyi gk. segédlelkész, elnyerte a tolcsvai gk. plebániát. Uj állását már e napokban elfoglalja. Gratulálunk!

(Cimbalom művész) Lapunk ma egy heti számában a *Színház* rovatban megemlítettük, hogy a színházi zenekarnál, mint kisegítő karmester működik *Kun* László, budapesti operaházi cimbalmos. *Kun*-t már jó hír megelőzte, mert amit tehetsége felől hallottunk, az mind az elismerés és dicséret hangján szölt. Ma egy hete aztán alkalmunk nyílt játékát meghallgatni: *Molnár* Leona nagysága szíves meghívására a főispáni termekben előkelő társaság élvezhette *Kun* Lászlónak művészi játékát. Őszintén bevalljuk és készséggel elismerjük, hogy nagyon kellemesen lepödtünk meg, mert az övénel szebb cimbalmozást eddigé nem hallottunk. Aki ebből a speciális magyar hangszerből olyan szívet lelkét gyönyörködtető hangokat tud kivárazsolni és a skálák régióin olyan bámulatos tehnikával érvényesíti a legszebb dalok pianissimóit és fortéit, mint ő: azt joggal megilleti a *művész* epítelen. Halás hallgatósága lelkesen és érdemesen megtapsolta.

(Halálban is együtt.) *Rosenmüller* János, asztalos mster, mint Ujhely városnak egyik tősgyökeres polgára, becsülettel futotta meg földi pályáját. Munkás életének jó és balsorsában vele szerető hitvese is osztozott. Hét évtized sulya nehezdedett már roskatag vállára a szegény asztalos mesternek. A gépezet romlásnak indult, beteg testtel ágyba dült. Az ápolás gondja és a szünetlen fáradtság híu hitvesét is beteggá tette. És a mikor már a halandók számára kimért életidő végén többé nem a gyógyulást, hanem egy küzdelemben telt hosszú élet után a halált óhajtották: bekövetkezett, és pedig a sors rendelkezése szerint aként, hogy férj és feleség egy napon haltak meg. E napokban nagy részvéttel temették el mindkettőjüket.

(A rém Zemplén megyében.) Ez alatt a cím alatt a Kassan megjelenő *Felső-Magyarország* politikai napilap pénteki számába azt a megdöbbentő hírt adták, hogy a sztrópkai járás szegény lakossága már éhínséget lát, mert *kenyér helyett valami ismeretlen anyagból készült különös edelét esznek, melynek színe, szaga és íze undorító arra, aki nem tudja mi az a nyomor.* Utána járván a dolognak, t. lapjainknak a *Felső-Magyarország* tudósítását erősen túlzottnak kell mondanunk; mert a helyzet sulyos ugyan, de ma még egyáltalában nem lehet szó inséges állapotról; mit az is bizonyít, hogy sem a járás főszolgabírájától, sem a járási segély-bizottságtól máig nem érkezett aggodalomra okot szolgáltató hivatalos jelentés. Ez a tiszta valóság és ez a helyzet. — Ha a nyomor csakugyan felütné rémes fejet (mitől isten menten) nem *nyegeznék a dolgot leplezni, takargatni* minálunk, hanem gyors segítségét fognak nyújtani, annyival is inkább, mert vármegyénk t. közönsége a múlt évi decemberi közgyűlésen áldozatrakész nemes elhatározással feljogosította az alispánt, hogy az inségesek javára első segedelemként *négy ezer* forintot utalványozhasson.

(Értesítés.) Figyelmeztetnek mindazok, kik a nagyváradi m. kir. bábaképző intézetben az 1894. évi nyári tanfolyamra magukat állami segedelem mellett felvétetni óhajtják, hogy a vallás és közoktatásügyi m. kir. ministeriumhoz címzett, keresztlevéllel erkölcsi és szegénységi bizonyítványval ellátott folyamlisáikat f. évi január hó 30-ig hozzám küldjék be. Nagyvárad, 1894. január hó 16-án. *Konrád Márk* dr.

(A Sport egyesület mulatsága.) S-Patakról írják lapunknak: Jókedv, vidámság és feszélytelenség jellemezték azt a szép estét, melyet városunk fiatal testülete a Sport-egyesület e hó 20-án azért rendezett, hogy jelt adjon létezéséről s hivatalosan is bemutassa magát a város közönsége előtt. A táncmulatságot azonban délután 2 órakor minden tekintetben szépen sikerült *batyús ussonnával összekötött jégünnepség* előzte meg. Ez volt mintegy bevezető részlete az este tartandó mulatságnak s azok számára rendezve, kik egy vagy más okból nem jöhettek el a táncterembe. — Nem hangzatos címmel, nem külső pompával akarta az egyesület maga köré gyűjteni a közönséget, hanem szívesen, igénytelen fellépéssel akarta elérni azt, hogy gyűjön össze városunk s a vidék társadalmának minden tagja s érezze magát jól, találja fel azt, mit egy ilyen szerény hangzású „teatésztén” vél fellelhetni. — Mindnyájan, kik megjelentek ezen az estén, azt hiszem, hogy meg voltak elégedve; azt hiszem, hogy a bájos hölgyeknek is sokáig fog emlékeztében főnmaradni a kedvesen elöltött mulatság emlékezte. S kinek köszönhető ez a szép siker? Legelső sorban a városunkból és a vidékről megjelent szép hölgykoszorúnak, másodsorban pedig a rendezőségnek, kik nem kímélve fáradságot és időt, mindent megtettek, hogy kivívassák a résztvevők megelégedését. Hogy teljesen sikerült, mutatta a négyest táncolók száma (az első négyest 34 pár táncolta) és az a jó kedv, mely a mulatság kezdetétől kivilágos-kivirradt

tartott. *Jelen voltak:* Abaházy Erzsike (Liszka), Árvay Ilonka, Domján Gizella (Tróczonfalva), Dubán Margit és Mariska (Szerencs), Gagyai Piroska (Liszka), Haury Etelka és Ilona, Hunyady Jenka, Inczédy Etelka, Kérészy Emma, Lavotha Anna (Erdobénye, Nagy Boriska és Szeréna, Pavletits Gizella és Vilma, Pekáry Berta, Pozsgay Aranka (Liszka), Szakady Etelka, Teleky Anna (Zombor), Zsindely Mariska. *Urnik:* Ballagi Gézané, Bukovczky Nandorné, Dubán Lipótné (Szerencs), Elek Viktorné, Gagyai Károlyné (Liszka), Helley Viktorné, özv. Hunyady Lászlóné, Kérészy Istvánné, Kolozy Ferencné (Tróczonfalva), Kondor Miksáné, Matuszka Mihályné, Mészáros Gyuláné, Niezner Ferencné, Pasztor Samuné, Pozsgay Miklósné (Liszka), Szepessy Istvánné, Szébenyi Karolina, Szinyey Endréné, Szunyogy Sándorné, Teleky Lászlóné (Zombor), Zombory Gézané (Tolcsva), Zsindely Istvánné. *W.*

(Táncmulatság M. Laborczon.) A mező-laborci vasuti állomás altisztjei e hó 20-án a vasuti állomás várótermében sikerült táncmulatságot rendeztek. Alig hangzott el d. n. 4. ó. 50 p. a szemelyonat „meecheeett”-je, száz kéz fogott a várótermek tánctermébe való átalakításához. Fenyőkoszoruk, nemzeti-zsinú kokárdák, zászlók, szárnyas-kerekék, cimerek, nemzetiszínű betűkből összeállított, csinosan megvilágított táncrend stb. Rövid két óra alatt mind, mind helyükön voltak s esti 7 órára egy nagyon szépen s izlésesen díszített táncterembe gyűlhetett a közönség. A táncmulatság nagyon népesnek és sikerültek mondható s emlékeztetett a régi jó időkre s a régi sikerült laborci táncmulatságokra. Soknak jutott eszébe: „Bárcsak ez az éjszaka” Mäskor a reggeli vonat harangszava a mulatság szétoszlását jelentette, most az öreg napnak kellett közbelépni. Úgy Mezőlaborczról, mint a vidékről oly számosan jelentek meg, hogy könnyebb lenne összeírni a jelen nem voltak, mint azt, hogy kik voltak jelen? *Asszonyok:* Breuer Mártonné, Csabinyák Janosné, Ecsedy Edéné, Felber Karolyné, Grosz A-né, Gyulai Jánosné, Hegedus Istvánné, Hladonik Janosné, Jaczkovics Janosné, Kemény Lászlóné, Kiss Istvánné, Klein Zsigmondné dr.-né Klein Gyözőné (Radvány) Mang Ferencné, Marczini Mihályné, Rakóczy Sándorné, Reinitz Béláné, özv. Reich Károlyné (Vidrány) Schön A. Joláné, Szentistványi Attiláné (Vidrány) Szölössy Imréné, Sztójanovszki N.-né, Weinberger Edéné, Zaborovszky Quiriné (Vidrány) stb. *Leányok:* Czapky Iona, Csabinyák Anna, Jaczkovics Irén, Jaczkovics Juliska, Kirsch Mariska, Kneiszl Vilma, Pollak Lujza, Schön Berta, Szanik Róza Sztójanovszky noverek, Zaborovszky Ilona, Zaborovszky Emma, Zavadnyik Hermin. stb.

(A szerelem halottja.) Hovanyecz József, fiatal földmives N. Tornyan, pár nappal ezelőtt szíven lötte magát. Öngyilkosságának oka boldogtalanság volt. Az a dráma ismétlődött itt, mely annyit és sokféle alakban jön elő még ma is, ebben az anyagias gondokozású világban. És legyen bár palota vagy kunyhó a végső jelenet színtere, egyarant sajnálatos és megható. Azt szerette ő is szíve fiatalos hevével, a ki nem lehetett az ové, a kit nem adtak hozzá: a falunak egyik szép, gazdag leányát. Nem viszonzott valomas után, ugy gondolkozott „gombház”, ha leszakad lesz más”. Jegyet váltott egy másik leánnyal, a kit nem szeretett. Már közelgett az idő, az esküvő napja, s ő reményt vesztetten elemész-tette magát. Csütörtökön temették el a falu népének nagy részvételével. *rl.*

(Jó kedve volt az egész világnak) már t. i. Koszoczon; a falunak mindkét végén lakadalom volt. Ugrandoztak, jártak a bolondját, a kik akartak; a község minden fegyverfogható örege, ifja kivethette részét a mulatságból, volt rá mód, és alkalm. Meg még egy harmadik szűkebbkörű mulatság is volt a község közepén egy házban, hol Horvát M. Amerikából hazajött fiatal ember mulatott egy-két jó barátjával, bucsuzván a legény-eléttől, minthogy masnap ő is örök hűséget akart esküdni Csuh J. községi bíró leányának. Öreg este vott már. Talán ép azt dudolgatták a mulatók: „Eg a kunyhó ropog a nád, e mikor lélek-szakadva rohan a mulatókhoz a szomszéd Berkovics H. azaz csak szaladt volna mert a ház ki-vülről rajuk volt a mulatókra zárva s csak az ablakon magyarázhatta meg nekik a helyzet komolyságát, hogy a fejük fölött a ház lángban áll. Persze a mulatság ijedelemmé változott s a völegény-jelölt tarsiával együtt az utolsó percben szabadult ki az ablakon át, perzselt hajjal. A következő percben a hás összedől s a szomszéd házzal együtt földig égett. Ki tudja? nem bosszúból gyújtották-e fel? Hogy a ház ki-vülről be volt zárva, a bosszu művére enged következtetni.

(Hangversengés Lukán.) Az ám, *hangversengés*, így mondotta a bíró-koma is. Mert hogy hárman valának együtt: a természetes bíró, ki a körében hanykolódó alattvalóit bírói ujjak közé szorított orrcimpánál fogva szokta megjámborítani; a mult század végéről itt szakadt *kosta* meg a nagy hangu *krupmlicsosz*. A többi asztaloknál, illetőleg, lócán, kuckóban, padkán együtt és szanaszét tinóra áldo-

mást nyelt luki, vajdácski nép. Szóbeszéd közben fölmerült: *kinek van Lukán a legnagyobb hangja?* A csász mondá, hogy neki, mire a kosta olyat visított, hogy a hallgatóságból négyen is belebujtak volna egy bagaria csizmaszárba, csak üresen kéznél kaphatták volna. — Nem azt mondom én, szölt kezébe kapván az öblös literest a bíró, tisztelt pudlikom, jártam én néhány évig Sárospatakon a kollégiomba tanulni, hát láttam, hogy ott hogy csinálják a *hangversengést* az urak; *csináljunk mink is Lukán! Hangversengő* is lesz. Itt a rektor-koma jobbról, a csász-koma balról. Ha jobb kezemmel legyintek, egyet ordítson a rektor-koma, ha a ballal: a csász koma. Ha pedig a két kezem előrenyujtva rázom: akkor *duettó* fulásig együtt mutassák a hangerőt. Díj nálam. — Erre szem- és fültanuk állítása szerint, kidüledtek a szemek, kinyíltak a torkok, és hol szakgatottan, hol huzamosan oly pokoli bömbölést, ordítást vitt véghez a két pályázó, hogy a tányérok a falon csengtek, az ablakok rezegtek, a kutyák, macskák felborzolt farkakkal és hátakkal mentsvárat kerestek. A *Gutmány ur* bacsójának a számára pedig busan rázta fejét, mert ellátta, hogy az esőjövendő mesteriségében a két lábuk tulszárnyaltak. — Elég mán ordított a bíró, ököllet az asztalra ütve, hagyják el, mert félek, hogy valamelyiküknek kiugrik a gégája, s a másikat agyonüti. A fülem dobjai elrepedtek, de nem adom sokért, hogy községemben az első *hangversengés* sikerült. Kezd a civilizáció napja ránk is sütni. Azután így folytatta: Éjjeli világítást is rendeznek be, de a kisluki néhány enyveskezü honfitársam leverné a lámpást, mert setében könyebben ráakad a *Gutmány ur* baromfiójára. Most pedig, a kit a veszett kutya megmárt, szörével gyógyítsa: szesztől birta, romlott a géga, — hát ide egy litert Mózi, locsolgassuk vele.

(Az Első Leánykiházasítási Egylet) f. hó 21-én tartotta saját ujonnan épült házában VI. kerület Teréz-kört 40-42. sz. a. XXXI. rendes közgyűlést. Schwarz Armin bankigazgató az egylet elnöke a közgyűlést tetszéssel fogadott beszéddel nyitva meg, üdvözölte az egylet saját otthonában nagy számmal megjelent képviselő bizottsági tagokat és örömeinek adott kifejezést, hogy az egylet, mely 29 év óta vezetése alatt áll és a mely a legesekélyebb kezdetből mai jelentékenységre emelkedett, képes volt ilyen remek építvényt egész tehermentesen, az egylet saját erejéből készíteni. A vezérigazgató Kohn Arnold által előadott évi jelentésből kitűnik, hogy a néhány elégedetlen által az egyletre felidézett zavarok és nehézségek dacára az 1893. év 141,097 f. 39 kr. kezelési felesleggel zárul és hogy a tartalékok 689,411 f. 90 kr-ra emelkedtek. Az egylet a lefolyt évben nászjutalékok, felesleg-hányadok és bekövetkezett haláleset után történt visszafizetések fejében 117,355 f. 28 kr-t fizetett ki (64,38 f. 35 krral többet, mint 1892. évben.) Ezek közt 48 árva jutalék 15049 f. 38 krral foglaltatik, melyekért a kedvezményezett árvaikat beirt tagok halála következtében átlag 9 hónapnyig évi semmiféle beizetés sem teljesített. Uj tagok beizetésére vonatkozólag a jelentés kiemeli, hogy a lefolyt évben 5340 jutalékrész többnyire a fiatalabb korosztályokból iratott be. Különösen a C) osztály mutat fel nagy haladást, ameanyiben ma, működésének alig egy éve után máris majdnem egy millió ft biztosított tőkével rendelkezik. Az egylet táblázatai kiváló matematikus szakférfiak által megvizsgáltattak, az alapszabályok a kereskedelmi törvénynek megfelelően módosítottak. Az egylet cégének bejegyzése a legrövidebb idő alatt fog közöltetni és a legközelebbi közgyűlést az alapszabályok értelmében már az összes tagok gyűlékezete fogja képezni. A ház zárkölletélenek ünnepélye jövő tavaszal tartatik meg. Az igazgatóság évi jelentése, a felügyelő bizottság jelentése, valamint az előterjesztett mérleg tudomásul vétetett, jóváhagyott és a közgyűlés Dóza Benő képviselő bizottsági tag indítványára az igazgatóságnak és választmányának egyhangulag köszönetet szavazott és a felmentvényt megadta.

(Időjóslat jan. 28-ára) Száraz — enyhe.

Irodalom.

A Pallas Nagy Lexikonának füzetes kiadásából megjelent a IV. köt. 3 utolsó füzete, vagyis az 58-60. füzet a következő mellékletekkel: A csipkeverés alapköteisei II. lap, Csongrád vármegye térképe, Csónak-árbócszozatok. Az ember csontváza I. és II. lap, Csörös emlősök, Cukorgyártás II. lap és a Czech-kódex-ből (Kiniusz Palné imakönyve) egy igen diszes hasonmás. A szöveget 58 ábra díszíti. A jelentékenyebb cikkek közül kiemeljük a következőket: Csillagászat i. műszerek, Csillaghullás, Csinozás, Csokonai, Csongrád-vármegye, Csont, Cső, Csőd, Csuszómszók, Cukor, Cukorad, Czirák család, Czuczor Gergely, Dácia, Dal, Dalmácia és Damjanich János. Minden füzet újabb tanúságot tesz arról, hogy a Pallas Nagy Lexikona helyes irányban halad s nekünk magyaroknak már nincs szükségünk a külföldi lexikonokra.

Az Athenaeum „Képes Irodalomtörténet”-éből megjelent a 16-ik füzet, melyben Négyesy László a XVIII. századi szépirodalom rajzát folytatja, ezuttal Amade Lászlóról, a mult század legkiválóbb lírikusáról szölván részletesebben. A második cikkelyben Takáts Sándor az iskolai drámákat ismerteti sorba véve a csiksomlyói miszteriumokat a pálosok, jezuiták és piaristák iskolai színműveit, miközben számos, eddig ismeretlen adattal bővítii az irodalomtörténetnek e szakaszát. A 3-ik cikkelyben Marcali Henrik értekezik: A magyar történeti irodalom a XVIII. században cím alatt; részletesebben szölv Bél Mátyás és Bod Péter, Pray, Katona, Kollár s mások életéről s tudományos működéséről. A szöveg-illusztrációk közt vannak arcképek (Bényák Bernát és Pálly István piarista drámaírók, Bél Mátyás és Bod Péter), kéziratok (Amade híres katona-dalának első versszaka, Pray és Katona névalírása) továbbá a Magyar Athenas címlapja, egy iskolai dráma diszes kézirati színlapja stb.; külön mellékletül pedig: Pázmány levele Thurzó nádorhoz hasonmásban és Koháry István arcképe. A füzet tartalom-mutató zárja be, mert e füzettel be van fejezve a nagyszabású mű első kötele, melyhez azonban, mint a borítékon olvassuk, még több színes és fekete nyomású műmellékletet fog adni a kiadóhivatal. Valóban a szerkesztőség a dolgozatok és illusztrációk megválogatásában annyi gondot s izést tanusított, a kiadó Athenaeum-eég a műmellékletek kiállításában oly anyagi áldozatot hozott már a mű első felének kiadásánál, hogy azt nemcsak házagptólóvá, hanem egyszerű páratlanú tette irodalmunkban. Ezért szívesen hívuk fel az irodalom barátainak figyelmét e díszmunkára, mely üzetinket 40 kr-ért bármely könyváránál megrendelhető.

Egyesületi élet.

Nyilvános köszönet.

Schön Vilmos dr. főorvos ur boldog emlékeztető Zsigmond fia nevére a s.-a.-ujhelyi árvasegélyező és jótékony egyesület javára 50 ft alapítványt tett. Melynek átvételét midőn elismerem, egyidejűleg a nemes ember-baráti adományért az árvák nevében hálás köszönetemet fejezem ki.
S.-A.-Ujhely, 1894. január 23.

Dókus Gyula elnök.

Meghívó. Az országos Vörös Kereszt egyesület s.-a.-ujhelyi fiókjá, rendes évi közgyűlését folyó évi január hó 28-án, vagyis ma délelőtt 11 órákor a vármegyeháza kis termében fogja megtartani, melyre az egyesület t. c. tagjait tisztelettel meghívják: S.-A.-Ujhely, 1894. január 18-án. *Ambrózy Nándorné s. k., Dókus Gyula s. k., társelnökök.*

Zemplén-vármegye Monographiája.

Szirmay és egyéb kulfők nyomán szerkesztett két kötetes munka.

Irtá: **Kapás Lajos Aurél.**

I. Kötet.

Bevezető fejezet.

„Igazat nem hamisítottam,
hamisat nem igazítottam.”
Tinódi.

(Folytatás.)

A hun eredetű volgamelléki bolgárok déli szomszédai a kazaroak voltak. Régi időkben ez utóbbiakat délről a var-khunok vették körül. Ezek a var-khunok magukat avaroknak mondták.³⁷⁾

Ezekről az avarokról olvassuk Priscusnál, hogy tizennégy évvel Attila halála után, a sábirokat tartományukból kizavarták, velük csatába elegyedtek s az éjszaki tartományaikból kizavart törzsek az őket üzöbe vett avarok elől maguknak új hazát keresendők, a hunfajú akaczirokhöz húzódtak.³⁸⁾ E kizavart törzsek az urogok illetve ugorok és onoguruk nevének voltak.

Cassel Pal „Der Chazarische Königsbrief aus dem 10. Jahrhundert“ című munkájában a 89–90 lapokon az ogrikat vagy ugrikat a magyarokkal azonosítja. Ő az első, aki ezen azonosságot vitatja.

A var khunok lakása a Til³⁹⁾ folyó mellett volt. Hajdan két fejedelem uralta őket: *Uar* és *Cheunni*; a nép egyrésze *Uar* (Var)-nak, a más *Chun* nak mondatik e vezérek után. Justinianus idejében egy csapat Európába szakadt s magát *avarnak*, fejedelmét *khagánnak* nevezte.⁴⁰⁾

Név szerint is ismert khagánja az avaroknak *Baján* volt. Az avar birodalom virágzása csak addig tart, amíg *Baján* uralkodik.

Baján szövetségelt a lombardokkal a *gepidák* ellen. A szövetségeseik győzelmet aratván: az avarok hamarosan el is foglalják a *gepidák* országát. Ezek Itáliába húzódtak. Az avarok pedig — mint Hunfalvy nagybecsű munkájában mondja — „urává lőnek az egész földnek, az Ens és Don között, meg az éjszaki bizonytalan határ a szláv népeké és a déli római tartományok között. Azonban *Baján* székhelye nincsen úgy tudva, mint az *Attilaé*; mert bár sokszor járt is hozzá görög követtség, de nem akadt ember, aki, mint *Priscus*, tudósítást irt volna ily követtség tapasztalásairól.⁴¹⁾

Az 568. évtől tehát új gazdát cserélt ami mostani hazánk területe: avarok lettek itt urrá. *Avar lovasok száguldottak minden valószi-*

³⁷⁾ Theophylactus VII, 8.

³⁸⁾ Excerpta e Prisci historia, Bonni kiadás, 158. lap.

³⁹⁾ A Til, Etel, Idil török neve egyaránt a Volganak mint a Kámanak. Itt nem tudni ez vagy az-e a Fekete Til. A török követtség 568-beli útját leírva Menander, az Oich, Daich, Ich és Attila folyókon vezetni kereszül, melyek között a Jajk (ma Ural) és Volga fölismérhetők. Ennél fogva a Volganak legrégebbi neve (ugor?) Ra, Rav; törökül Attil, Etel, Idil, Til. Hunfalvy. Magyarorsz. Ethnogr. 132. lapon a 4) számú jegyzet.

⁴⁰⁾ Az avarok királya: khagán, nyilván a török népek től vett méltóságnév. Erre vonatkozólag a kazároak, szomszédosai az avaroknak Aziában, khagan (khakan)-járól ezeket olvassuk: „A legnagyobb közöttük Kazar Khakan-nak nevezeték és ez magasabb rangú, mint a Kazar király (melik Khazar), hanem a khazar király az, aki őt legfőbb méltóságába iktatja. Mikor khakánt választanak, elhozzák az illetőt és selyem zsinórral fojtogatni kezdik; midőn már közel van a megfulladáshoz; azt kérdik, hogy hány évig kíván uralkodni: ő megmondja az évet. Ha ezen idő leforgásán belül hal el: rendben van minden; ha túléli ezen időpontot: megölik őt. A khakáni méltóság csak oly család tagjaira szállhat akik erre méltók. A khakan parancsot nem oszt, semmit meg nem tilt: ő mindenek között a legnagyobb. Földre veti magát az, akit hozzá bebocsátanak. A melik iránti engedelmesség oly nagy, hogy még a főember is kivégzi magát, ha ezt a melik parancsolja. Istakhri: Kitab maszalik stb. című munkája a De Goeje kiadás 224–225. l. Ibn-Haukai majd nem így értekezik a khakáni méltóságról azzal a különbséggel, hogy ez utóbbi azt állítja, hogy a khakan a meliknek megválasztása alkalmával tudára adja kötelességeit s jogait, felvilágosítja őt azon bűnügyi esetekről, melyekben őt személyesíti.

Mindkét geographus behatóan foglalkozik a kazarokkal. A kazarok khakan-méltóságát ismerttettem; valószínűleg ilyen vagy ehhez hasonló jogkörű és természetű volt az avarok khaganja is. Mert nem hihető, hogy — szomszédos népek lévén huzamosabb ideig — közvetlen érintkezésben lévén a két nép egymással: egyik a másikatól szokásaikból valamit el ne lesett volna. Az avarok khaganjáról illetve arról a méltóságról, semmit sem tudunk; az egy *Baján*-on kívül más khagánt nem is ismerünk névszerint. Ha tehát összehasonlítást tesszünk: még ezzel pozitívet nem állítunk.

nőség szerint ami mostani megyénk területén is: avarok uralták hegyeinket, völgyeinket; avarnak hozott termést a föld, gyümölcsöt a fa; avarok lovai legeltek ami legelőinken.

A VI. század elején tűnnek fel tehát az avarok nálunk s évszázadokig itt élnek. Innen aztán „néha — így olvastam rólok egy munkában épp e helyre vonatkozólag — rablókirándulásokat tén, miért is 788-ban Nagy Károly ellenük megfélékezésre indulván, elfoglalta s megszállta az Ens és Rába vizek közötti tartományt s azt 796-ban birodalmához kapcsolá keleti határául.“ Ugyanitt olvasom folytatólag: „az avarok pedig a keresztény hitet elfogadván, csakhamar elenyésztek.“⁴²⁾

Az avarok szereplése hazánkban igen szembeeszkő. *Pulszky* Ferencz kiváló tudósunk egyik számottevő munkájában ezeket írja: „Magyarország történelméből épp oly kevéssé szabad ezentúl kihagyni a keltákat, mint a rómaiakat és az avarokat.“⁴³⁾

Nevezetes az ő szereplésük, mert állandó nyomot is hagytak maguk után. Ezen állandó nyom pedig nem másban, mint az ő általuk megalkotott földmívelésben mutatkozik.

Ugy tartják nem egyen, hogy a barbár népek a kenyérkereset harcában még a rokon fajkkal is megharcoltak;⁴⁴⁾ következtethetjük tehát, hogy milyen feltéve őrizték azt a területet, melyet vérrrel szereztek. Hogy e területet megvédjék a szomszédok, a jövevények foglalása elől: arra törekedtek, hogy az esetleges elfoglalás elé a legnagyobb akadályokat gördítsék.⁴⁵⁾

Azok az őskori földmívelők, amelyek hazánk területén nemcsak szórányosan találhatók: bizonyosságok arra, hogy e nép a folytonos harcra mindenha kész volt. E földmívelők nem is voltak, illetve nem is lehettek valami kicsinyeségek; bizonyítja az, hogy évszázadok óta is megvannak. Azok az árkok, sincolatok, az ő óriási méreteikben, amelyek a Tisza és Duna közein — úgy látszik rendszer szerint — keresztül vonulnak: hol itt, hol ott jelennek meg az ország különböző részein, sokszor mértföldekre meg szakadva.⁴⁶⁾ Az „ördög“ és „csörsz-árkok“⁴⁷⁾ nemkülönben a „hun-halmok“ nagy része és a „földvárak“ mind e nagyszerű védrendszer láncszemei.⁴⁸⁾

Ama földmívelők, erődök, melyek hringek, vagy gyűrűvárnak mondatnak s melyekről azt tartják, hogy hun-avar védőművek: eredetileg szintén amaz őskori védrendszer kiegészítő részei.

Ezekről a hring, ring (azaz kör, gyűrű) kerítésekről így ír egy író egy szemtanu előadása nyomán: „Adalbert nem egyszer elmondá nekem, hogy a hunok országa (hunoknak nevezi az avarokat) kilencz kerítés által volt megerősítve. S ha én, ki csak sővény-kerítést lattam, azt kérdém: Ugyan, uram, micsoda kerítések azok? azt felelé: hat olyan gyepek. S minthogy én más gyepek nem tudok, mint a melylyel a vetéseket szokták biztosítani, így magyarázá meg: Egy-egy kerítés akkora vala, mekkora távolság van Turicum és Constancia között. Tölgy, bükk vagy fenyő cölöpök közt húsz láb széles és húsz láb magas töltés, kőből és agyagból s tartós gyeppel beburkolva. A kerítésen belül a falvak és lakások úgy el valának helyezve, hogy egyiktől a másikig elhallatszott az emberi szó. A kivihatalan kőfalakon pedig, szemközti az épületekkel, kapuk voltak, amelyeken kívülről befelé s belülről kifelé járhattak. A második kerítéstől, mely egyébiránt úgy volt építve mint az első, tíz német vagy negyven olasz mértföldnyire volt a harmadik s így tovább egész a kilencedikig, amár mind nem egyenlő (magasságuk) nagyságuk. A kerítések között is a birtokok és lakások mindenfelé úgy el valának rendezve, hogy trombita szóval adhattak jelentést egymásnak. Ezekbe a kerítésekre gyűjtötték volt kétszáz éven által a nyugati népek elrablott kincseit az avarok.“⁴⁹⁾

Szendrei János technikai tervét e védőműveletnek imigen magyarázza meg: „Volt egy külső védvonal, amely nem képezett teljesen zárt övet, hanem ahol az egyik sánczvonallal végződött, attól szöget képezve, de bizonyos nagyobb távolságban háta mögött, kezdődött a másik védvonal, úgy, hogy egyik a másikat hátulról támogatta és védelmezte; mignem az egész egy óriási csillag-alakot adott volna ki. Ezen belül halmok és sánczok teljesen zárt köröket képeztek, míg az egésznek magvát az egyes törzsek erődített tanyái és termézetileg is alkalmas helyek, földvárak és kör-

⁴¹⁾ Hunfalvy. Magyarorsz. Ethnogr. 134. lap.

⁴²⁾ Lehoczky Tivadar. Adatok hazánk archaeológiájához. I. kötet. 34. lap.

⁴³⁾ Pulszky F. A kelta uralom emlékei Magyarországon. Arch. Közl. XIII. kötet.

⁴⁴⁾ Majláth Béla. Barbárkori védrendszer nyomai Lipótmezőgyében. Arch. Közl. XII. k.

⁴⁵⁾ Andrión. Mittheilungen der Anthropologischen Gesellschaft in Wien.

⁴⁶⁾ Römer. i. Östörténelmi térképe.

⁴⁷⁾ Réző Ensel Sándor. Csörsz árka.

⁴⁸⁾ Majláth Béla. Barbárkori védrendszer.

⁴⁹⁾ Monachus S. Galli: Vita Caroli magni II. 2. Thierri: Attila fia és utódai tört. Zeus: Die Deutschen. Pray: Annales Hunnorum, Avarorum stb. Salamon Ferencz: Budapest története. E fentebbi idézett a szt. galleni barát előadása után van.

sánczok vagy elipsz-alaku erődök nagy számban képeztek.⁵⁰⁾

Volt-e és mikor szükség ezen erődített helyekre? — ez a kérdés.

Megtaláljuk erre is a feleletet s meg egyuttal azt is, hogy ezek a hringek nem voltak nagy-kiterjedésűek, mint azt a szent galleni barát mondja; hanem sokkal kisebbek. „Várrakra — ugymond az általam hivatkozott hely — erősségekre az avar-uralom hanyatlási korában lett szükség, és ekkor, midőn a frankok egyik diadalmas hadjáratot a másik után intézték ellenük, építették, felhasználva olykor a már meglevő őskori földmívelők maradványait is, — ringjeiket. Ezek azonban koránt sem voltak tíz-negyven mértföld kerületű gyűrűk, hanem igenis egyes megerősített telepek, a körsánczolás rendszerével épült földvárak.“⁵¹⁾

Hogy ezek a hringek *Baján* ideje után épültek: bizonyosságunk erre az, hogy a bizanci írók közül egyik sem említi, hogy léteztek.

És ezek a földmunkálatok reánk nézve azért is nevezetesek, mert *Zemplén-vármegye* területén is rákadunk a nyomukra, ha nem is sok helyen.

(Folytatjuk.)

⁵⁰⁾ Szendrei János: Borsodmegye őstelepei. Arch. Ért. III. kötet. I. rész. 114. lap.

⁵¹⁾ Szendrei János. U. a. 117. lap.

Vármegyei Hivatalos Rész.

T. Zemplén vármegye közigazgatási bizottságának S.-A.-Ujhelyben az 1894. évi január hó 8-án tartott üléséből.

37/28466. szám. Olvastattott a magyar kereskedelmi részvény társaság, mint a magyar kir. államvasutak gépgyára vezérigénységének kérvénye, melyben előadván, hogy különösen az első magyar gazdasági gépgyár részvény társaság utolsó ügynökei közül többen az ő czége alatt család üzleteket kötnek, — a gazda közönség érdekeinek megóvása iránt — hatósági intézkedést kér.

Ezen kérelem folytán a vármegye hivatalos közleménye után közhírré tétetni rendeltetik, miszerint, az állam vasutak gépgyárának ügynökeiül csak azon egyének tekintendők, kik a gépgyár készítményeinek eladására jogosultságukat közjegyzőileg hitelesített meghatalmazással igazolják. Kmf.

Molnár István, főispán.
mint a közig. bizott. elnöke.

Másolat.

1/6. sz. Zemplén-vármegye község. bizottságtól.

Nagyméltóságú Földmívelésügyi m. kir. Minister Úr!

Ismeretesek Nagyméltóságod előtt azon szomorú és aggasztó jelenségek, melyek a phyloxera pusztításai folytán teljesen tönkrement Tokaj-Hegyaljai borvidék lakossága között már jó ideje mutatkoznak. — Ismeretesek a magas kormány, a társadalom és egyes szövetkezetek körében megindult ama jóakaratu mozgalmak és intézkedések is, amelyek a Tokaj-Hegyalja elvesztett világhírű kincsenek évek múltán legalább részbeni visszaszerzését célozzák.

Ily körülmények között engedje meg Nagyméltóságod, hogy mi is előadhassuk a folyó hó 8-án tartott ülésünkben tárgyalt nézeteinket és javaslatainkat, amelyek talán szintén hivatva lehetnek arra, hogy ezen országos jellegű ügyet a megvalósulás előbbrevitelére segítsék.

A Tokaj-Hegyalját az összes kínálkozó közgazdasági aktiók közül tulajdonképen csak létének hajdani alapja: a bortermeles újbóli lábraállítására által lehet megmenteni. Mert nem szenved ugyan kétséget, hogy az átmeneti rázkódtatások mérséklésére jótékony hatásuk lehetnének egyéb gazdasági vállalatok meghonosítása és virágzása juttatása is, de másrészt szemmel látható, hogy ugy közgazdasági multjánál, mint lakosainak hajlamánál és megcsontosodott szokásainál s nem kevésbé specialis földrajzi, talaj és éghajli viszonyainál, végre aránylag gyér s csak földmíveléshez szokott munkás-osztálynál fogva is a Tokaj-Hegyalján egyedül az lehet helyes közgazdasági politika, amely komolyan számot vetve mind e viszonyokkal csak ott, ahol elvesztette: tehát szőlőtermelésének újbóli felkarolásával és virágzása juttatásával igyekszik feltalálni és biztosítani elvesztett jövedelmi kincsét.

A tarczali vinczellér-iskola igazgatójának ülésünkben tett felvilágosító előterjesztéséből örömmel értesültünk ugyan arról, hogy Nagyméltóságod szintén osztja ezen fel fogást, amennyiben az előző években felterjesztett javaslatainkból tényleg többet elfogadni és megvalósítani is kegyeskedett — így pl. a vidéki kísérleti és mintatelepek létesítése és beállításának megindulása, teljes erővel fejlesztetik; a tarczali központi amerikai szőlőtelep, gyümölcsösök és a gyümölcsfa iskola hatalmasan kibővítették s a nyiregyháza-sóstói homoki telepítések is megkezdődtek; — midőn azonban Nagyméltóságodnak szíves figyelméért, javaslataink kegyes applicációjáért hálás elismerésünkkel köszönetünket kifejez-

Egyesületi élet.

Nyilvános köszönet.

Schön Vilmos dr. főorvos ur boldog emlékeztető Zsigmond fia nevére a s.-a.-ujhelyi árvasegélyező és jótékony egyesület javára 50 ft alapítványt tett. Melynek át vételét midőn elismerem, egyidejűleg a nemes ember-baráti adományért az árvák nevében hálás köszönetemet fejezem ki.

S.-A.-Ujhely, 1894. január 23.

Dókus Gyula elnök.

Meghívó. Az országos Vörös Kereszt egyesület s.-a.-ujhelyi fiókja, rendes évi közgyűlését folyó évi január hó 28-án, vagyis ma délelőtt 11 órakor a vármegyeháza kis termében fogja megtartani, melyre az egyesület t. c. tagjait tisztelettel meghívják: S.-A.-Ujhely, 1894. január 18-án. *Ambrozy Nándorné s. k., Dókus Gyula s. k., társelnökök.*

Zemplén-vármegye Monographiája.

Szirmay és egyéb kutatók nyomán szerkesztett két kötetes munka.

Irtá: **Kapás Lajos Aurél.**

I. Kötet.

Bevezető fejezet.

„Igazat nem hamisítottam,
hamisat nem igazítottam.”
Tindó.

(Folytatás.)

A hun eredetű volgamelléki bolgárok déli szomszédai a kazarak voltak. Régi időkben ez utóbbiakat délről a var-khunok vették körül. Ezek a var-khunok magukat avaroknak mondták.³⁷⁾

Ezekről az avarokról olvassuk Priscusnál, hogy tizennégy évvel Attila halála után, a sábi-rotok tartományukból kizavartak, velük csatába elegyedtek s az északi tartományaikból kizavart törzsek az őket üzőbe vett avarok elől maguknak új hazát keresendők, a hunfajú akaczirokhöz húzódtak.³⁸⁾ E kizavart törzsek az urogok illetve ugorok és onoguruk nevének voltak.

Cassel Pal „Der Chazarische Königsbrief aus dem 10. Jahrhundert“ című munkájában a 89–90 lapokon az ogrikat vagy ugrikat a magyarokkal azonosítja. Ő az első, aki ezen azonosságot vitatja.

A var khunok lakása a Til³⁹⁾ folyó mellett volt. Hajdan két fejedelem uralta őket: Uar és Cheunni; a nép egyrésze Uar (Var)-nak, a más Chun nak mondatik e vezérek után. Justinianus idejében egy csapat Európába szakadt s magát avaroknak, fejedelmét khagánnak nevezte.⁴⁰⁾

Név szerint is ismert khagánja az avaroknak Baján volt. Az avar birodalom virágzása csak addig tart, amíg Baján uralkodik.

Baján szövetségelt a lombardokkal a gepidák ellen. A szövetségesek győzelmet aratván: az avarok hamarosan el is foglalják a gepidák országát. Ezek Itáliába húzódtak. Az avarok pedig — mint Hunfalvy nagybecsű munkájában mondja — „urava lőnek az egész földnek, az Ens és Don között, meg az északi bizonytalan határ a szláv népek-nél és a déli római tartományok között. Azonban Baján székhelye nincsen úgy tudva, mint az Attilaé; mert bár sokszor járt is hozzá görög követtség, de nem akadt ember, aki, mint Priscus, tudósítást irt volna ily követtség tapasztalásairól.⁴¹⁾

Az 568. évtől tehát új gazdát cserélt ami mostani hazánk területe: avarok lettek itt urra. Avar lovasok száguldottak minden valószí-

³⁷⁾ Theophylactus VII, 8.

³⁸⁾ Excerpta e Prisci historia, Bonni kiadás, 158. lap.

³⁹⁾ A Til, Etil, Idil török neve egyaránt a Volgának mint a Kámanyak. Itt nem tudni ez vagy az-e a Fekete Til. A török követtség 598-beli útját leírva Menander, az Oich, Daich, Ich és Attila folyókra vezet keresztül, melyek között a Jajk (ma Ural) és Volga folismerhetők. Ennél fogva a Volgának legrégebbi neve (ugor?) Ra, Rav; törökül Attil, Etil, Idil, Til. Hunfalvy. Magyarorsz. Ethnogr. 132. lapon a 4) számu jegyzet.

⁴⁰⁾ Az avarok királya: khagán, nyilván a török népek től vett méltóságnév. Erre vonatkozólag a kazarak, szomszédosai az avaroknak Aziában, khagan (khakan)-járól ezeket olvassuk: „A legnagyobb közöttük Kazar Khakan-nak nevezeték és ez magasabb rangu, mint a Kazar király (melik Khazar), hanem a khazar király az, aki őt legfőbb méltóságába iktatja. Mikor khakánt választanak, elhózzák az illetőt és selyem zsinórral fojtogatni kezdik; midőn már közel van a megfulladáshoz: azt kérdik, hogy hány évig kíván uralkodni: ő megmondja az évet. Ha ezen idő leforgásán belül hal el: rendben van minden; ha túléli ezen időpontot: megölik őt. A khakani méltóság csak oly család tagjaira szállhat akik erre méltók. A khakan parancsot nem oszt, semmit meg nem tilt: ő mindenek között a legnagyobb. Földre veti magát, az akit hozzá bebocsátanak. A melik iránti engedelmesség oly nagy, hogy még a főember is kivégyé magát, ha ezt a melik parancsolja. Istakhrí: Kitab maszalik stb. című munkája a De Goeye kiadás 224–225. l. Ibn-Haukal majd nem így értekezik a khakani méltóságról azzal a különbséggel, hogy ez utóbbi azt állítja, hogy a khakan a meliknek megválasztása alkalmával tudtára adja kötelességeit s jogait, felvilágosítja őt azon bünyügyi esetekről, melyekben őt személyesíti.

Mindkét geographus behatóan foglalkozik a kazarokkal. A kazarak khakan-méltóságát ismerttettem; valószínűleg ilyen vagy ehhez hasonló jogkörű és természetű volt az avarok khaganja is. Mert nem hihető, hogy — szomszédos népek lévén huzamosabb ideig — közvetlen érintkezésben lévén e két nép egymással: egyik a másikatól szokásaikból valamit el ne lesett volna. Az avarok khagánjáról illetve arról a méltóságról, semmit sem tudunk; az egy Baján-on kívül más khagánt nem is ismerünk névszerint. Ha tehát összehasonlítást teszünk: még ezzel pozitív nem állítunk.

nőség szerint ami mostani megyénk területén is: avarok uralták hegyeinket, völgyeinket; avarnak hozott termést a föld, gyümölcsöt a fa; avarok lovai legeltek ami legelőinken.

A VI. század elején tűnnek fel tehát az avarok nálunk s évszázadokig itt élnek. Innen aztán „néha — így olvastam rólok egy munkában épp e helyre vonatkozólag — rablókirándulásokat tén, miert is 788-ban Nagy Károly ellenük megfélékezésre indulván, elfoglalta s megszállta az Ens és Rába vizek közötti tartományt s azt 796-ban birodalmához kapcsolá keleti határául.“ Ugyanitt olvasom folytatólag: „az avarok pedig a keresztény hitet elfogadván, csakhamar elenyésztek.“⁴²⁾

Az avarok szereplése hazánkban igen szembeeszkő. Pulszky Ferencz kiváló tudósunk egyik számottevő munkájában ezeket írja: „Magyarország történelméből épp oly hevessé szabad ezentúl kihagyni a keltákat, mint a rómaiakat és az avarokat.“⁴³⁾

Nevezetes az ő szereplésük, mert állandó nyomot is hagytak maguk után. Ezen állandó nyom pedig nem másban, mint az ő általuk megalkotott földművekben mutatkozik.

Ugy tartják nem egyen, hogy a barbár népek a kenyérkereset harcában még a rokon fajokkal is megharcoltak;⁴⁴⁾ következtethetjük tehát, hogy milyen feltéte dríték azt a területet, melyet vérel szereztek. Hogy e területet megvédjék a szomszédok, a jövevények foglalása elől: arra törekedtek, hogy az esetleges elfoglalás elé a legnagyobb akadályokat gárdítsák.⁴⁵⁾

Azok az őskori földművek, amelyek hazánk területén nemcsak szórványosan találhatók: bizonyosság arra, hogy e nép a folytonos harcra mindenha kész volt. E földművek nem is voltak, illetve nem is lehettek valami kicsinységek: bizonyítja az, hogy évszázadok óta is megvannak. Azok az árkok, sáncolatok, az ő óriási méreteikben, amelyek a Tisza és Duna közein — úgy látszik rendszer szerint — keresztül vonulnak: hol itt, hol ott jelennek meg az ország különböző részein, sokszor mértföldekre meg szakadva.⁴⁶⁾ Az „ördög“ és „csörsz-árkok“,⁴⁷⁾ nemkülönben a „kun-halmok“ nagy része és a „földvárak“ mind e nagyszerű védrendszer láncszemei.⁴⁸⁾

Ama földművek, erődök, melyek hringek, vagy gyűrűvárnak mondatnak s melyekről azt tartják, hogy hun-avar védőművek: eredetileg szintén amaz őskori védrendszer kiegészítő részei.

Ezekről a hring, ring (azaz kör, gyűrű) kerítésekről így ír egy író egy szemtanu előadása nyoman: „Adalbert nem egyszer elmondá nekem, hogy a hunok országa (hunoknak nevezi az avarokat) kilencz kerítés által volt megerősítve. S ha én, ki csak sővény-kerítést lattam, azt kérdém: Ugyan, uram, micsoda kerítések azok? azt felelé: hat olyan gyepek. S minthogy én más gyepeut nem tudok, mint a melylyel a vetéseket szokták biztosítani, így magyarázá meg: Egy-egy kerítés akkora vala, mekkora távolság van Turicum és Constancia között. Tölgy, bükk vagy fenyű czölöpek közt húsz láb széles és húsz láb magas töltés, kőből és agyagból s tartós gyeppel beburkolva. A kerítésen belül a falvak és lakások úgy el valának helyezve, hogy egyiktől a másikig elhallatszott az emberi szó. A kivihatatlan köfalakon pedig, szemközt az épületekkel, kapuk voltak, amelyeken kívülről befelé s belülről kifelé járhattak. A második kerítéstől, mely egyébiránt úgy volt építve mint az első, tíz német vagy negyven olasz mértföldnyire volt a harmadik s így tovább egész a kilencedikig, ambár mind nem egyenlő (magasságuk) nagyságuk. A kerítések között is a birtokok és lakások mindenfelé úgy el valának rendezve, hogy trombita szóval adhattak jelentést egymásnak. Ezekbe a kerítésekbe gyűjtötték volt kétszáz éven által a nyugati népek elrablott kincseit az avarok.“⁴⁹⁾

Szendrei János technikai tervét e védőművelnek imigyen magyarázza meg: „Volt egy külső védvonal, amely nem képezett teljesen zárt övet, hanem ahol az egyik sáncvonal végződött, attól széket képezve, de bizonyos nagyobb távolságban háta mögött, kezdődött a másik védvonal, úgy, hogy egyik a másikat hatulról támogatta és védelmezte; mignem az egész egy óriási csillag-alakot adott volna ki. Ezen belül halmok és sáncok teljesen zárt köröket képeztek, míg az egésznek magvát az egyes törzsek erődített tanyái és természetileg is alkalmas helyek, földvárak és kör-

⁴¹⁾ Hunfalvy. Magyarorsz. Ethnogr. 134. lap.

⁴²⁾ Lehozcky Tivadar. Adatok hazánk archaeológiájához. I. kötet. 34. lap.

⁴³⁾ Pulszky F. A kelte uralom emlékei Magyarorszában. Arch. Köz. XIII. kötet.

⁴⁴⁾ Majláth Béla. Barbárkori védrendszer nyomai Lip-tómegegyben. Arch. Köz. XII. k.

⁴⁵⁾ Andrión. Mittheilungen der Anthropologischen Gesellschaft in Wien.

⁴⁶⁾ Römer. I. Östörténelmi térképe.

⁴⁷⁾ Récső Ensel Sándor. Csörsz árka.

⁴⁸⁾ Majláth Béla. Barbárkori védrendszer.

⁴⁹⁾ Monachus S. Galli: Vita Caroli magni II. 2. Thierry: Attila fiaí és utódai tört. Zeus: Die Deutschen. Pray: Annales Hunnorum, Avarorum stb. Salamon Ferencz: Budapest története. E fentebbi idézett a szt. galleni barát előadása után van.

sáncok vagy elipsz-alaku erődök nagy számban képeztek.⁵⁰⁾

Volt-e és mikor szükség ezen erődített helyekre? — ez a kérdés.

Megtaláljuk erre is a feleletet s meg egyuttal azt is, hogy ezek a hringek nem voltak nagy-kiterjedésűek, mint azt a szent galleni barát mondja; hanem sokkal kisebbek. Várakra — ugymond az általam hivatkozott hely — erősségekre az avar-uralom hanyatlási korában lett szükség, és ekkor, midőn a frankok egyik diadalmas hadjáratot a másik után intézték ellenök, építették, felhasználva olykor a már meglevő őskori földművek maradványait is, — ringjeiket. Ezek azonban koránt sem voltak tíz-negyven mértföld kerületű gyűrűk, hanem igenis egyes megerősített telepek, a körsáncolás rendszerével épült földvárak.⁵¹⁾

Hogy ezek a hringek Baján ideje után épültek: bizonyosságunk erre az, hogy a bizanci írók közül egyik sem említi, hogy léteztek.

És ezek a földmunkálatok reánk nézve azért is nevezetesek, mert Zemplén-vármegye területén is rákadunk a nyomukra, ha nem is sok helyen.

(Folytatjuk.)

⁵⁰⁾ Szendrei János: Borsodmegye őstelepei. Arch. Ért. III. kötet. I. rész. 114. lap.

⁵¹⁾ Szendrei János. U. a. 117. lap.

Vármegyei Hivatalos Rész.

T. Zemplén vármegye közigazgatási bizottságának S.-A.-Ujhelyben az 1894. évi január hó 8-án tartott üléséből.

37/28466. szám. Olvastattam a magyar kereskedelmi részvény társaság, mint a magyar kir. államvasutak gépgyára* vezérigénységének kérvénye, melyben előadván, hogy különösen az első magyar gazdasági gépgyár részvény társaság által ügynökei között többen az ő czége alatt család üzleteket kötnek, — a gazda közönség érdekeinek megóvása iránt — hatósági intézkedést kér.

Ezen kérelem folytán a vármegye hivatalos közleménye után közhírré tétetni rendeltetik, miszerint az állam vasutak gépgyárának ügynökeiül csak azon egyének tekintendők, kik a gépgyár készítményeinek eladására jogosultságukat közjegyzőileg hitelesített meghatalmazással igazolják. Kmf.

Molnár István, főispán.

mint a közig. bizott. elnöke.

Másolat.

1/6. sz. Zemplén-vármegye közigazd. bizottságtól. Nagyméltóságú Földmívelésügyi m. kir. Minister Úr!

Ismeretesek Nagyméltóságod előtt azon szomorú és aggasztó jelenségek, melyek a phyloxera pusztításai folytán teljesen tönkrement Tokaj-Hegyaljai borvidék lakossága között már jó ideje mutatkoznak. — Ismeretesek a magas kormány, a társadalom és egyes szervezetek körében megindult ama jóakaratu mozgalmak és intézkedések is, amelyek a Tokaj-Hegyalja elvesztett világhírű kincsének évek múltán legalább részbeni visszaszerzését czélozzák.

Ily körülmények között engedje meg Nagyméltóságod, hogy mi is előadhassuk a folyó hó 8-án tartott ülésünkben tárgyalt nézeteinket és javaslatainkat, amelyek talán szintén hivatva lehetnek arra, hogy ezen országos jellegű ügyet a megvalósulás előbbrevitelére segítsék.

A Tokaj-Hegyalját az összes kínálkozó közgazdasági aktiók közül tulajdonképen csak létének hajdani alapja: a bortermeles újbóli lábraállítása által lehet megmenteni. Mert nem szenved ugyan kétséget, hogy az átmeneti rázkódtatások mérséklésére jótékony hatásuk lehetnének egyéb gazdasági vállalatok meghonosítása és virágzása juttatása is, de másrészt szemmel látható, hogy ugy közgazdasági multjánál, mint lakosainak hajlamánál és megcsontosodott szokásainál s nem kevésbé specialis földrajzi, talaj és éghajli viszonyainál, végre aránylag gyér s csak földmíveléshez szokott munkás-osztályánál fogva is a Tokaj-Hegyalján egyedül az lehet helyes közgazdasági politika, amely komolyan számot vetve mind e viszonyokkal csak ott, ahol elvesztette: tehát szőlőtermelésének újbóli felkarolásával és virágzása juttatásával igyekszik feltalálni és biztosítani elvesztett jövedelmi kincsét.

A tarczali vinczellér-iskola igazgatójának ülésünkben tett felvilágosító előterjesztéséből örömmel értesültünk ugyan arról, hogy Nagyméltóságod szintén osztja ezen fel fogást, amennyiben az előző években felterjesztett javaslatainkból tényleg többet elfogadni és megvalósítani is kegyeskedett — így pl. a vidéki kísérleti és mintatelepek létesítése és beállítása megindulván, teljes erővel fejlesztetik; a tarczali központi amerikai szőlőtelep, gyümölcsösök és a gyümölcsfa iskola hatalmasan kibővítették s a nyiregyháza-sóstói homoki telepítések is megkezdődtek; — midőn azonban Nagyméltóságodnak szíves figyelméért, javaslataink kegyes applicatio-jáért hálás elismerésünkkel köszönetünket kifejez-

zük, egyszersmind nem mulasztjuk el hangsúlyozni azon teendőket és feladatokat is, amelyek végzését az eddig tett intézkedések teljes érvényességéhez még hiányzó, feltétlen kiegészítő kelleknek tartjuk.

E feladatok legfőbbike és legsürgősebbje pedig — a helyi viszonyokon alapuló tapasztalataink szerint — a Tokaj-Hegyalján a tarzali és vidéki Hegyaljánkat a vesző és gyümölcsoltvány termelés tekintetében igen helyesen más vidékek telepeitől már függetleníteni hivatott és képesített eddigi telepek kiegészítésével még egy megfelelő nagyságú és termelőképes szőlőoltvány-telepnek is minél előbb való létesítése; továbbá a kísérleti- és mintatelepek jó alapon induló létesítésével és fejlesztésével kapcsolatban a vidék szőlőtermelői és felújító közönsége részére megfelelő hegyrendőri viszonyok és hegyrendőrségi szakszolgálat szervezése.

Ugyanis úgy a tarzali, mint a magántelepeken végzett kísérletek kétségkívül beigazolták, hogy maga a tulajdonképeni szőlőtermelő vidék a Hegyalján az oltások egyetlen nemének sem kedvez; ehhez már klímájának általánosan ismert extrémítása s talajának sülevooyossága, vagy ellenkezőleg túlságos nyirkossága és kötöttsége is egyaránt teljesen alkalmatlan tényezők, még ha azon akadályt is számítanak kívül hagynók — ami pedig az itteni sajátos birtokviszonyokban ismét, ugyszólván, legyőzhetetlen nehézségeket gördít, — hogy a mi birtokosaink is — talán más szerencsésebb viszonyú és más szokások uralma alatt álló vidékekhez képest — már a közeljövőben ugyancsak maguk legyenek képesek előállítani a szőlők felújításához szükséges oltványokat is s nocsak a telepítések fogantatásának már magában is óriás terhet és ezer nehézséget viseljek.

Meg vagyunk győződve, hogy — ha kész oltványok kellő mennyiségben, könnyű szerrel s jutányos feltételek mellett kaphatók lesznek és termelőink az oltványok előállítására utaló sikertelen fáradozásuk és törekvésük lidérc nyomásának bénító hatása s elrettentő példájától szabadulnak, — akkor a Hegyalja versenyét fog haladni azon vidékekkel, melyeket országgyűlési beszédekben és másutt — érdem szerint, vagy nem, ezuttal nem vitatjuk — minduntalan a követendő példa, a céltudatos és áldozatkész törekvés kimagasló példaként ünnepeletetni látnak.

Az oltványok rendelkezésre bocsátása ugyanis az ezen vidék felújítására irányuló bármely törekvésnek a viszonyoknál fogva sine qua non-ja; világos tehát, hogy míg e feltétel teljesítve nincs, hiába minden rábszélés; mert csak a kalandos tervek, vagy a jobbák és józanok — éppen ezek — csüggeteg tértelenségének uralma létezhetik.

Midőn pedig a szőlőoltvány-telep fentebbikben vázolt létesítésének sürgős voltát és saját szempontunkból végtelen horderejét ecsetelni s Nagyméltóságod legjobb akaratú figyelmébe ajánlani bátorodunk, egyszersmind utalunk azon nagy fontosságra is, melyet a telepítések gyakorlati keresztülvitelében két más tényezőnek, u. m.: a szervezett és kellő szakszolgálatl ellátott hegyrendőrségnek és (a telepítéseknek legalább átmeneti szakában) a telepítők részére bizonyos díjak, jutalmak és kitüntetések nyújtásának tulajdonítunk.

Eddigi megfigyeléseink és értesüléseink szerint ugyanis az új rendszer szerinti szőlőművelésnek az oltványok előállításánál és a telepítés költségességénél nem kevésbé lényeges akadálya, illetve nehézsége a már kész oltványok czélszerű kiültetése, vagyis a helyes telepítés kivitele, de sőt a már beallított telepeknek okszerű kezelése. — Új szőlőink ennek folytán reánk nézve nemcsak pusztán szőlőbirtokváltozást, de valóságban teljes művelésrendszer-változást is jelentenek; jelentenek — sajnos — a dolgok kényszerű logikai törvényei szerint, de jelenteniük kellene a Hegyaljának világhírre való tekintetéből is, mely elutasíthatatlan kötelességünkkel teszi, hogyha már e szőlőket felújítjuk, azt egyben most már okvetlen minden régi hiányuktól megtisztultan eszközöljük, s így szőlőinket is borainkkal egyrangú névhez, kitűnőséghez juttassuk, termelt boraink régi jó hírnevéhez méltókká tegyük.

Nem titok azonban, hogy régi szőlőink kezelése messze állt a kitűnőség fokától, s így bizonyos az is, hogy viszont birtokosságunknak még azóta is kevés alkalmá volt, hogy elsajátíthassa mindazon tudnivalókat, amelyek szükségese arra, hogy telepítése mindenképen helyesen végeztessék; azt pedig semmiesetre sem szabad engedni, hogy — kivált kezdetben — csapán a tudatlanság és tájékozatlanság folytán talán éppen a legjobb akaratú s előharcos munkát végző telepítők törekvése hajótörést szenvedjen mert ez kockázatosná tenne minden további törekvést.

E részben, igaz, a termelőknél rendelkezésre áll már a vidéki és tarzali állami telepek és egy pár nagyobb magántelep utmutató példája és a kezelők igénybe vehető szaktanácsa s vezetése, de mindez még elenyésző kevés azon feladattal szemben mely ily szempontból is megoldásra vár. Gondoskodni kell tehát arról, hogy a szakszolgálat még jobban kifejlesztessék, a mindezekkel pedig az egész felújításnak határozott szabályok szerint keresztülvitele és eszközölése biztosíttassék. Ez okból leginkább célravezető

tényezőnek tartjuk, ha szőlőinkben minél előbb szervezőnk a hegyrendőrséget és minden egyes ilyen hegyrendőrség élére egy-egy, ugy szólván az egész hegyközségi telepítést ellenőrző és vezető szakképzett hegymester mint hatósági közeget állítanánk. —

Nem ringatjuk magunkat csalóka reményekben s jól tudjuk, hogy ezen tervünk megvalósítására egyelőre 3—4 községnél többen aligha sikerül, de égető szükség van rá s nagyon sok jót várunk keresztülvitelétől; meggyőződésünk különben az, hogy ha majd ezen előnyök nyilvánvalók lesznek, akkor a jó példa hatásánál fogva az eleinte idegenkedő községek birtokossága is a többi után indul. Nagyobb akadály, azonban az idegenkedésnél a hegymester fizetésének kérdése, mert ma Hegyalján, a romlás szélén állva, végtelen szegény s így várni sem lehet, hogy községeink, vagy birtokosságunk az ilyen hegymesterek mintegy 500 fra rugó fizetését már ma teljesen magunk fedezhetnénk.

Miért is oda irányul alázatos kérélmünk, hogyha Nagyméltóságod ezen eszméket helyeselni méltóztatik — mindazon községek részére, melyek hegyrendőrségüket ily alapon szervezni késznek lesznek: a hegymester fizetésének legalább nagyobb felét s legalább az átmenet időszakában — tárczája terhére elvállalni kegyeskednék: megvagyunk győződve, hogy ez sokkal jobban elhelyezett segély lenne annál, mint ahogy a viszonyaink közé be nem illő szövetkezeteknek nyújtott segélyek kamatoznak, pedig összes hegyaljai községeink ebbeli szükséglete is alig rugna oly összegre, mint a minőt jelenleg Nagyméltóságod csak egy-két szövetkezet segélyezésére is engedélyezni kegyeskedik.

Általában részünkről azt tartjuk, hogy minden lehető eszközt fel kell használni arra, hogy termelőink telepítéseiket az okszerűség elvei szerint létesíthessék s ennek szabályaival — lemondva az előítéletekről — hova tovább megbarátkozhassunk. Ily czéllal egyszer s mindkorra utasítandóknak és általában felhatalmazandóknak vélnők a tarzali vinczellér iskola igazgatóságát arra is, hogy általa, vagy vidéki kezelői által egyszerű felszólításra ki-ki telepén ingyen készíthetesse el szőlőink tervét, de sőt aki azután kötelezi magát arra is, hogy telepítésében egészen e tervek utasításai szerint fog eljárni, hogy annak akár a vesszők, akár az oltványok vásárlásánál még elsőseg, vagy lehetőleg ármérséklet is biztosíttassék; végre hogy a helyesen telepítők részére, mint már előző alkalmakkor is volt szerencsénk ajánlani — jutalmak is tüzetnének ki — és pedig kétfélek, u. m.: kisebbek és számosabbak és leghegyesebben és bizonyos számú oltványokból állók a szegényebbek részére, továbbá kitüntetések és nagyobb díjak azok részére, kik már a vagyonosabb s nagyobb telepítők közé sorolhatók.

Igy szervezve a szakszolgálatot és rendezve a telepítési segédeszközöket, biztos reményünk lehet az iránt, hogy a már végpusztulásban gyötördő Hegyaljánkon annak idején új szőlő, új élet és új gazdaság viruland.

Bizva tehát Nagyméltóságodnak a közügyek iránti élénk érdeklődésében s kegyes figyelmében ajánlva és általunk fentebb körvonalozott eszméket és szerény nézeteinket, kiváló tisztelettel vagyunk.

S.-A. Ujhelyben, Zemplénnvármegye állandó közigazgatási bizottságának 1894. évi január hó 8-án tartott üléséből.

Nagyméltóságodnak

alázatos szolgáló
a közigazgatási bizottság nevében:
Gróf Mailáth József, s. k.
elnök.

29421. sz. **I. Zemplénnvármegye alispánjától.**
Jelen rendelet a járási főszolgabírónak járási területén kihirdetés céljából kiadatik és a vármegyei hivatalos lapjában közzétetik.

S.-a. Ujhely. 1894. évi január 11.

Matolai Etele, alispán.

Másolat.

Kereskedelmi m. kir. minister 94783. 93. sz. **Rendelet.**

Az 1878. évi XX-ik törvénycikkbe ígrott és az 1887. évi XXIV-ik törvénycikkkel meghosszabbított vám- és kereskedelmi szövetség XVI-ik cikkének módosításáról szóló 1893. évi XLI-ik t. c. végrehajtása tárgyában.

1. §. A találmányok oltalma 1894. évi január hó 1-től kezdve a magyar korona országainak területére nézve külön kérelmezendő és itt csak a magyar államterületre nézve fog megadatni.

2. §. Az osztrák m. kir. kereskedelemügyi minister ural egyetértőleg 1894. évi január hó 1-je előtt már engedélyezett, vagy az 1894. évi január hó 1-je előtt benyújtott folyamodványok alapján még engedélyzendő szabadalmak hatályuk tartama alatt a monarchia mindkét állam területére nézve érvényesek mind addig, míg új szabadalmi törvény értelmében a szabadalmi okmányok kiállításá mellett új minőségű szabadalmakká át nem alakíttatnak.

3. §. A 2-ik §-ban említett szabadalmak

birtokosainak jogaira és kötelességeire nézve e szabadalmak tartama alatt az eddigi szabályok törvényhozási uton ne talán bekövetkezendő módosításukig érvényben maradnak.

4. §. Ha valamely még 1894. évi január hó 1-je előtt kérelmezett és az eddig fennálló szabályok szerint az osztrák cs. kir. kereskedelemügyi minister ural egyetértőleg engedélyezendő szabadalom a nevezett minister ur részéről megtagadtnak: az csak is a magyar korona országaira fog engedélyeztetni.

Ez esetben folyamodónak a szabadalmi díj 25%-át tevő, befizetett lajstromozási illeték visszatérítettik.

5. §. Az 1894. évi január hó 1-én vagy ezután bel- vagy külföldiek részéről a magyar korona országában kérelmezendő szabadalmak a fennálló szabadalmi szabályok szerint csak ezen állam területére nézve fognak engedélyeztetni.

Ily szabadalmak után tehát csak a szabadalmi díj lajstromozási illeték nélkül lesz fizetendő és pedig: az 1-ső 5 év mindegyikére 21 ft, a 6-ik évre 31 ft 50 kr., a 7-ik 36 ft 75 kr., a 8-ik 42 ft, a 9-ik 47 ft 25 kr., a 10-ik 52 ft 50 kr., a 11-ik évre 63 ft, a 12-ik évre 73 ft 50 kr., a 13-ik évre 84 ft, a 14-ik évre 94 ft 50 kr., a 15-ik 105 ft

A most említett szabadalmak iránti kérvények, valamint a leírások az állam hivatalos nyelvén szerkesztve nyújtandók be, Horváth-Szlavon országok lakosai azokat horvát nyelven is benyújthatják.

A leírások, ugyszintén az azok kiegészítő részét képező rajzok, valamint az esetleg bemutatandó minták két példányban lesznek benyújtandók.

6. §. Az 1894. évi január hó 1-én vagy azután az osztrák birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országokban bel- vagy külföldiek részéről kérelmezett szabadalmak az ott szerzett elsőbbséget a magyar korona országában is élvezik, ha a feltaláló vagy jogutódja a szabadalom készítése után 90 napon belül a magyar korona területére is szabadalomért folyamodik.

Viszont az 1894. évi január hó 1-én vagy azután a magyar korona országában bel- vagy külföldiek részéről kérelmezett szabadalmaknak az itt szerzett elsőbbség az osztrák birodalmi tanácsban képviselt királyságokra és országokra nézve is biztosíttatik, ha a feltaláló, vagy jogutódja a szabadalom engedélyezésének kézbesítése után 90 napon belül az osztrák birodalmi tanácsban képviselt királyságokban és országokban is szabadalmat kér.

Az ily találmányokra (szabadalmakra) az egyik állam területén történt bejelentés alapján a másik állam területére nézve is megszerzett elsőbbségi időpont, ezen állam területén, minden tekintetben a találmány bejelentési időpontjául számít és ott különösen a találmány újdonságának megítélése, valamint ugyanott később bejelentett hasonló találmány elsőbbsége tekintetében mérvadó.

(Vége köv.)

321/ki 94.

A bodrogközi j. főszolgabírójától.
Körözyény.

Folyó hó 23-án este 9—10 óra között Gornyczi János szerdahelyi lakostól 3 lovat — egy sötét pej kanca, 9 éves, jobb hátulsó lábán csülök daganatos, — a 2-ik veres deres szürke, 7 éves, jegytelen, — a 3-ik sötét pej, két éves csikó. bal combján B. J. jeggyel, hátának baloldali részén egy fehér csikkal, — továbbá Hegedüs György szinte b.-szerdahelyi lakostól ugyanazon időben és napon, két darab lovat az egyik 8 éves sötét pej szőrü herélt, szügyén egy tojás nagyságú daganat, a harmadik deres szőrü herélt négy éves — elloptak.

Királyhelmecezen, 1894. január 25.

Pillay László, szolgabíró.

A szerkesztő postája.

Kosinszky Viktor urnak — Tarzal. Beérkezett válszát jövő számunk hozza.

B. B. Baja ellen orvosi szakértőnk azt tanácsolja, hogy menjen el majd valamelyik hidegvizes gyógyfürdőnek hatalmas gyejére Kneip-táncot járni. Ha teszi: váljk egészségére!

Magyarország lelke. Nem közölhetők, ami annyit tesz, hogy *mi* nem közölhetjük; már csak azért sem, mert a főtisztelendő ur a »Zemplén-t» összetéveszti a »Magyar Állam»-mal. Egyébként pedig honmentő teóriája veszedelmesen hasonlít a *Gerolamo Savonarola* nevezetű fanatikus barát szent leckéjéhez, aki Flórencben már a XV. század végén tanította, amit ön most hirdet, hogy t. i. »Isteni félelemmel kell megtörni a gögős machiavellizmus uralmát» Magyarországon. Hát ahhoz a másik savonarolai tervhez mit szólna, ha Magyarország republikává alakulna a kis Jézus prezdensége alatt?

Egy adósnak. Levelet irtunk. Írásait gondosan őriztük.

B. J. urnak. »Ad impossibilia nemo obligatur»
P. B. urnak — *Debreczen.* »A mostani újságba *beteendő* sürgösen, — rendeli ön nekünk. Talán ajtót tévesztett?

Tündér-mese. Tündérnek csúf, mesének gyenge. Tárgya túlságosan komplikált, versezete pedig túlságosan egyszerű. Szóval olyan ez a zöngemény, hogy versnek próza, az is lapos; prózának vers, de igen rozsz.

Felelős szerkesztő:

DONGÓ GY. GÉZA.
Kiadó-tulajdonos: **Ehler Gyula.**

HIRDETÉSEK.

Eladó

ajánlati verseny után az **Évva András** örökösének tulajdonában levő összes ingatlanok, úgy mint:

- 1) A Széchényi-téren levő 9 és 10-ik öi. számú egy emeletes ház, az ezzel egy folytonosságban levő s a Beresényi-utcaig terjedő telek és ezen épült 15, 16, és 17. öi. számú bérházak s egyéb épületekkel.
- 2) A színház és aut. orth. izr. hitközség temploma között fekvő belhely, a rajta lévő épülettel.
- 3) A kis-uj-utcai 105. öi. számú s munkás lakásukul szolgáló ház (volt majorsági épület), a hozzá tartozó 400 négyszögöl belhellyel.
- 4) Az ugyanezzel szomszédságban levő 2233 négyszögöl kiterjedésű s három utczáról határolt kert, az abban épült csűr és pajta épülettel.
- 5) A vasuton belül fekvő s belkeresített földek.
- 6) A Fekete-hegy alatt s a Sárospatakra vezető országút mentén levő és 17 magy. hold szántó, 23 m. h. öntözhető s ennek következtében nagyrészt három kaszálású rét, s 7 1/2 m. hold kitűnő minőségű fűvet termő gyümölcsösből álló s gazdasági épületekkel bőven felszerelt tagosított birtok.
- 7) Ugyancsak a „Fekete hegyen” 4 darabban levő s 20 magy. holdat tevő szőlő melyből teljes elpusztulás esetén 13 1/2 m. hold szántóföldnek használható s részben már e célra használtatik is.
- 8) A Szemszuró alatt fekvő s 788 négyszögöl terjedelmű rét.
- 9) Az ugyancsak ezen dűlőben levő s 1430 négyszögöl kiterjedésű szántóföld u. n. Bányagödör.
- 10) A közös **sik-i** legelőben kihasított 8 magy. hold 164/1200 négyszögöl kiterjedésű legelő illetve 13 db marháának legeltetésére szolgáló jogosultság.
- 11) Végül az „Ungvárbán” levő s 90—100 hordó bornak befogadására való pince.

Bővebb felvilágosítással szolgálnak ezenkívül **Évva Ödön** és **Juhász Jenő** köz- és váltó-ügyvéd S.-A.-Ujhelyben.

Házladás.

A dohánygyár közelében lévő 245. ö. i. számú ház szabad kézből eladó Bővebb felvilágosítással szolgálja kiadóhivatal.

Bérbeadás.

Saját házamban: három szoba, konyha kamara, fatartóból álló lakás, 1894. évi április 24-től 220 frtért bérbe adandó.

Dókus Gyula.

Pályázati hirdetmény.

A s.-a.-ujhelyi ker. betegsegélyző pénztárnál megüresedett, 600 rt évi fizetéssel javadalmazott pénztárnoki, esetleg üresedésbe jövő szintén 600 frt évi fizetéssel javadalmazott ellenőri állásra pályázat nyitnak.

Pályázni kívánók pályázati kérvényüket 1894. évi február hó 2 ik napjáig a pénztári elnökhöz kötelesek benyújtani.

Erkölcsei magaviselet, magyar állampolgárság mellett csak az fog választás alá bocsájtatni, aki más mellék foglalkozást nem üz.

S.-a.-Ujhelyben, 1894. évi január hó 21-én tartott igazgatósági ülésből.

Székel,
jegyző.

Jelenek,
elnök.

Tk. 2581. sz. 1893.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tokaji kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Glück Zsigmond végrehajthatónak Dovák Mihály végrehajtást szenvedő elleni ügyében a közalapítványi kir. ügyigazgatóságnak Nagy Barnabás ár. vevő ellen 135 ft 12 kr. tőke és jár. iránti a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (tokaji kir. jbiróság) területén levő Tolcsva községében fekvő a tolcsvai 499. sz. tjkönyvben A. I. 1173. hr. sz. alatt foglalt Nagy Barnabás vevő által megvett, — továbbá a tolcsvai 707. sz. tjkönyvben 1177. és 1179. hr. sz. alatt foglalt ugyancsak Nagy Barnabás vevő által megvett ingatlanokra és pedig: az 1173. hr. sz. ingatlanra 160 ft és az 1177. és 1179. hr. sz. ingatlanokra az árverést 452 ftban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1894. évi márczius hó 1. napján d. e. 10 órakor Tolcsva község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszeri rendelete §-ában kijelölt oadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. §-a értelmében a bánatpénznek előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tokajban, a kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóságnál, 1893. évi december 13-án.

Láczay, kir. jbiró.

Bérbe adó

Falkuson (Zemplén megyében Bánóczi vasut állomástól 1/2 óra távolságra) egy körülbelül 600 hold kiterjedésű szántóföld kaszáló és erdő, a szükséges gazdasági épületekkel, lakóház és kerttel együtt a mai naptól több évre. Értekezhetni a tulajdonossal **Boronkay Stépan Idával** S.-A.-Ujhelyben.

Kiadó lakás.

A Csillag-utczában az ág. ev. templom mellett egy 4 szobából, konyha, kamara s pinczéből, továbbá istálló s kocsiszinből és egy kertből álló, külön udvarral bíró lakás április hó 24-étől kiadó. Értekezhetni alól-irrotnál.

Matterny József.

A Richter-féle *Tinct. Capsici comp.*
Horgony-Pain-Expeller

elberezés alatt igen jó hírnévként örvend.
Ezen fájdalomcsillapító bedörzsölés valamennyi közvény, csúsz és tagnagyságban szenvedő egyéneknek ez uton legyen ajánlólag emlékeztetve hozva. Ezen tinktura már 25 év óta, mint legmegbízhatóbb háziszser általánosan kedvelt és ennélfogva már további ajánlásra nem szorul.

Csekély ára, üvegenként 40 kr., 70 kr. vagy 1 f. 20 kr. vagyontalanoknak is lehetővé teszi, ezen kitűnő háziszsernek beszerzését. Bevásárlás alkalmával a „Horgony” végjegyre ügyelendő, nehogy utánzatot adjanak, mert csak a vörös Horgonyval ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszerüzéhez: Richter gyógyszerüzetára „az arany oroszlanhoz” Prágában vagy Török József gyógyszerüzéhez Budapesten.

9. 93. sz. S.-a.-ujhelyi ker. bet. pénztár.

Hirdetmény.

A homonnai kerületi betegsegélyző pénztár évi rendes közgyűlésén az 1891. évi XIV. t. cz. 38. §-a szerint csak is a kiküldöttek vehetnek részt. Ezekből a homonnai járásra esik 17 kiküldött, mely számból 12 választandó az alkalmazottakból, és 5 a munkaadók csoportjából.

Ezen választás megejtésével mint hatóság biatos megbízatván, a választási határidőt f. év. január 30-ára reggeli 9 órára a városháza hivatalos helyiségében tűzöm ki.

Kelt Homonnán 1894. január 16-án.

Lukovics Arnold,

városi jegyző, mint hatóság biatos.

Lanolin-szappan

a bécsi Parfumeri Equitable től, jóság tekintetében messze túlhaladja minden más tolette szappant, minélfogva az előkelő nővilág nékülözhetetlen szere lett. Ára darabonként 35 kr.

Kapható: S.-A.-Ujhelyt **Klein Pál,** Nagy-Mihályban **Marmorstein Jenő,** Homonnán **Waller Mór** és **Polányi Dezső,** Varannón **Gaal Sándor**-nál.

331/v. 1893. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a. ujhelyi kir. törvényszék 2337/77 p. sz. végzése által a homonnai takarékpénztár illetve engedményese Klein Pepi végrehajtató javára Weiszberger Mór alperes ellen 760 frt tőke, ennek 1877. év január hó 12 napjától számított 6 % kamatai 1/2 % váltódj, 4 ft 73 kr. óvásdíj és eddig összesen megállapított perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le és felülfoglalt és 1481 frt 68 krra becsült házbitorok, könyvek és bolti áru cikkekkel álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 4046/p. 1893. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis Homonnán a város házában leendő eszközésére 1894. évi január hó 31. napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozik oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsárón alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kiifizendő. Kelt Homonnán, 1894. évi jan. hó 20. napján.

Karácsonyi Pál kir. bir. végrehajtó.

Tk. 5567/1893. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. tvszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajthatónak Bozsai Mária végrehajtást szenvedő elleni 254 frt 11 1/2 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a s.-a.-ujhelyi kir. járásbiróság) területén levő S.-a.-Ujhely városában fekvő a s.-a.-ujhelyi 1995. sz. telekjegyzőkönyvben Bozsai Mária nevében álló I. 17. és 18. hr. sz. belhely, kert és 739. összeírasi számú házra az árverést 1507 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1894. évi február hó 27. napján d. e. 10 órakor a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság hivatali helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfog adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 150 ft 70 krt készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt oadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. törvénycikk 170. szakasza értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, a kir. tvszék mint telekkönyvi hatóságnál, 1893. évi november hó 23. napján.

Wieland, kir. törv. bíró.

Sírkövekre feliratok vésése és aranyozása

SIR-EMLEK-KÖVEK NAGY RAKTÁRA.

BURGER ADOLFNÁL

S.-A.-UJHELYT

Főutczán, a „Vörös ökör” vendéglő épületében.

MINDEN IDŐBEN

nagy választékban tartok s kívánatra felállítok

POROSZ SZÜRKE MÁRVÁNY,

GRANIT, SZIANIT

és homokkő sírkövet.

Tisztelettel
BURGER ADOLF
vállalkozó.

Sürgőnyczím:
Burger Adolf S.-a.-Ujhely.

Kívánatra képes árjegyzék megtekintésül bérmentve küldetik.

MEGHIVÁS.

A „HEGYALJA-MÁDI TAKARÉKPÉNTÁR“ részvényesei

1894. évi február 25-én délelőtt 10 órakor

az intézet helyiségében tartandó

XXII. rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívtnak.

A tanácskozás tárgyai:

1. Igazgatósági jelentés a lefolyt üzleti évről.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. Az osztalék megállapítása.
4. Egy igazgatósági tag választása.
5. Netalán előforduló indítványok.

Az igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések február 18-tól kezdve az intézet helyiségében megtekinthetők.

Kelt Mádón, 1894. január hó 21-én.

Az igazgatóság.

Pénzintézetek

részére szükséges

MÉRLEG-KIMUTATÁSOK

s egyéb nyomtatványok

csinos és olvasó árban elkészítésére ajánlkozik a

ZEMPLÉN KÖNYVNYOMTATÓ MŰINTÉZETE

Sátoralja-Ujhelytt (főter)

mely nyomdáját számos új betű fajokkal szaporította.

Ajánlja továbbá

KÖNYVKÖTÉSZETÉT

bárminemű disz munkák és diszkutéseknak a legjutányosabb árban elkészítésére.

Lippiczai mén eladási hirdetmény.

A perbenyiki uradalmi ménesben következő tenyésztésre alkalmas hágó ménnek f. é. martius közepéig szabadkézből eladók és pedig 3 drb. 5 éves, 5 drb. 4 éves és 2 drb. 3 éves, áruk 300–700 ftig váltakozik.

Értekezhetni az uradalom jószág-felügyelőjével Ullrich Vilmos vagy pedig Cserny János lovász-mester ural.

Perbenyik, Zemplén-megye

Pósta, távirda és vasuti állomás helyben.

2-3

Perbenyiki uradalom.

ELSŐ TOKAJI COGNAC GYÁR TOKAJBAN.

Lajstromolt védjegy
törvényileg védve

Védjegy.
Tokaj város czimere

TOKAJI COGNAC

tiszta borból készítve csak akkor valódi ha e védjegy az Ettiquetten, dugón és ólom kupán látható, **enélkül értéktelen utánzat.**

Kapható minden nagyobb üzletben, gyógyszerárban, kávéházban és vendéglőben s. a t.

Minőség utólérhetlen

8 kiállításon arany-éremmel kitüntetve.

95431/l. 93. K. M. szhoz.

Hirdetmény.

A kereskedelemügyi Ministerium az állami közutak törzskönyvei elkészítésének biztosítása czéljából **1894. évi február 10-ik napjának d. e. 10 órájára** zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet.

Ezen versenytárgyalások, kivéve Bács-Bodrog, Békés, Győr, Jász-N. Kun-Szolnok, Szabolcs és Turóc vármegyéket, hol állami közut nincsen, továbbá a Horvát-Szlavonországi államépítészeti hivatalokat, valamennyi többi államépítészeti hivatal helyiségeiben fognak megtartatni.

Az adatok az illető államépítészeti hivataloknál a rendes hivatalos órákban naponta megtekinthetők.

**A kereskedelemügyi
m. kir. Ministerium.**

2-3

A már évek óta fennálló

Első zemplén-megyei honi bútorgyári telephely

Sátoralja-Ujhelytt, a főtéren

ajánlja a magas uraságoknak és a n. é. közönségnek, akik bútort vásárolni szándékoznak és jutányos árak mellett lelkiismeretes kiszolgáltatásban akarnak részesülni, **5 terebben nagyszerűen berendezett**

bútorgyári telephely

meglátogatni és a legcsekélyebb vásárlásnál is meggyőződést szerezni, hogy minden versenyt fölülmúló olcsó árak mellett szilárd gyártmányt korszerű, izléses kivitelben csakis

Sátoralja-Ujhelyben ilyenemű egyedül létező

BÚTORTERMEIMBEN

szerezhetik be. Elsőrendű szakiparosaim közreműködésével azon kellemes helyzetben vagyok, hogy nálam mindennemű künű asztalos- és kárpitos-bútorok valamint fantasie- és dísz-bútor s legelőgansabban teljesen felszerelt urasági szalon-, boudoir-, ebédlő- és fogadótermek részére a most divatozó fanemekben és a legújabb alakban; nemkülönben szalongszobák különféle szövetekkel, díszesen kárpitozva, meglepő választékban és oly különböző jutányos árak mellett készletben találhatók, hogy bevásárlását mindenki igényeinek megfelelően teljes megalégedésére a legolcsóbb gyári árba zerezheti be.

Továbbá van szerencsém a nagyérdemű közönségnek b. tudomására hozni, hogy bútort vásárolni szándékozők kényelmére bolthelyiségem emeletén **bútor-minta-termetet** rendeztem be, hol ugyanis ebédlő- és háló-szobák valamint szalonok készen és felállítva a csak gondolható legszebb kivitelbe láthatók.

Végül egy ujdonsággal vellek a n. é. közönség igényeinek szolgálni, amidőn nagybecsű tudomásukra hozni, hogy üzletemet egy **képraktárral** nagyobbítottam meg hol is a legszebb kivitelű nagy arany keretben foglalt **történelmi képek** a legjutányosabb árban haphatók.

Számos látogatást és pártfogást kérve maradtam

kiváló tisztelettel

Wilhelm Henrik.